

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

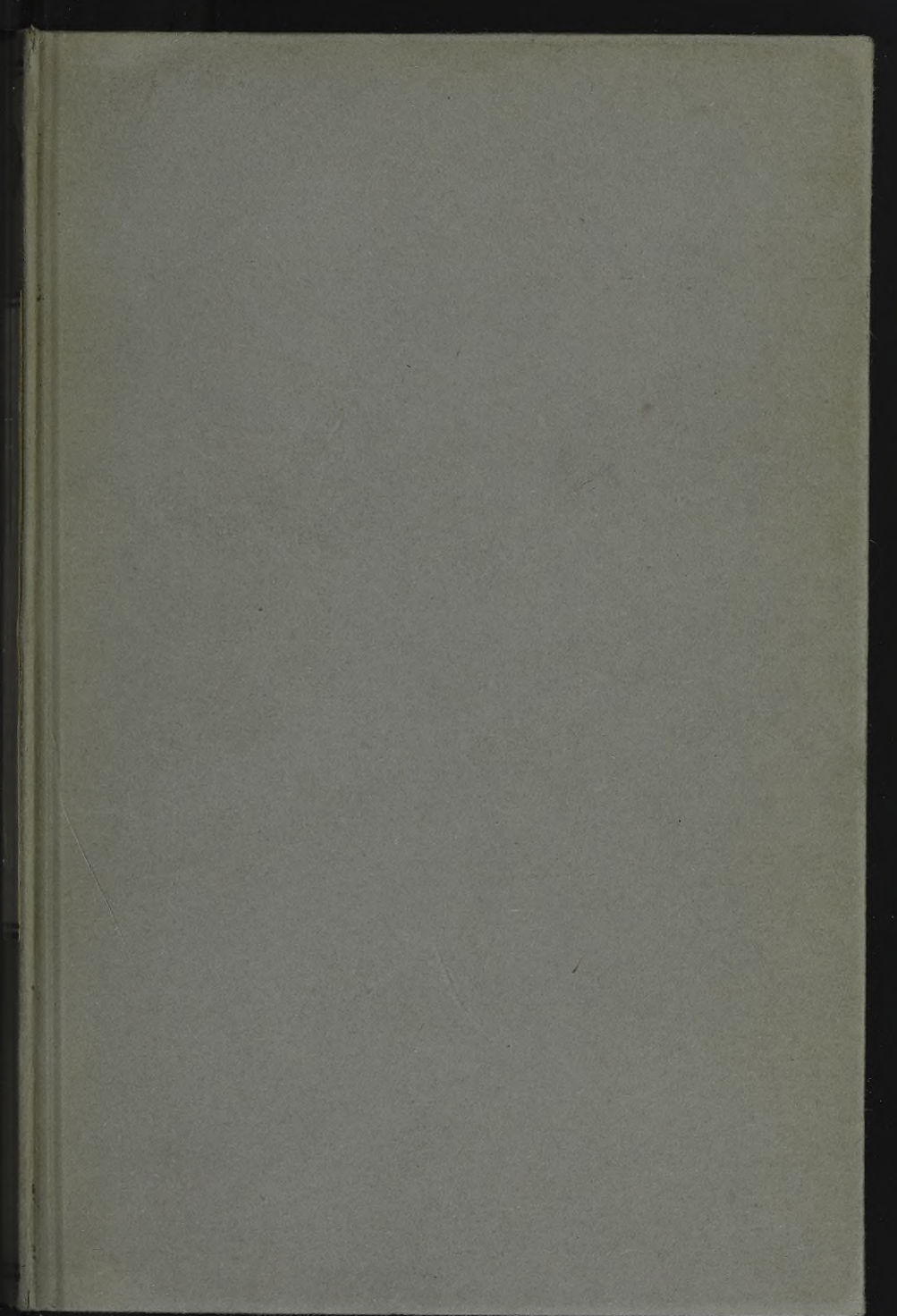
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

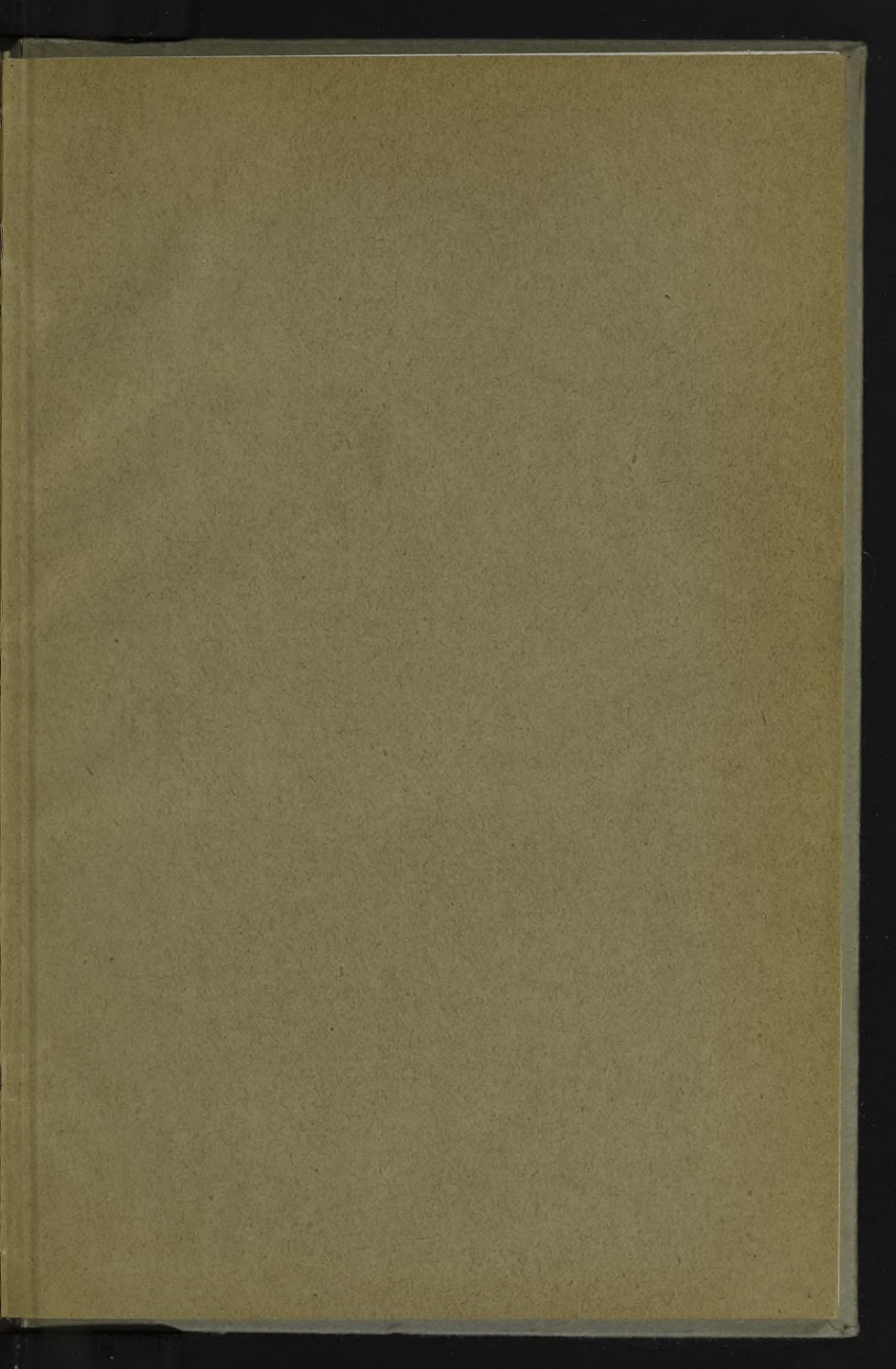

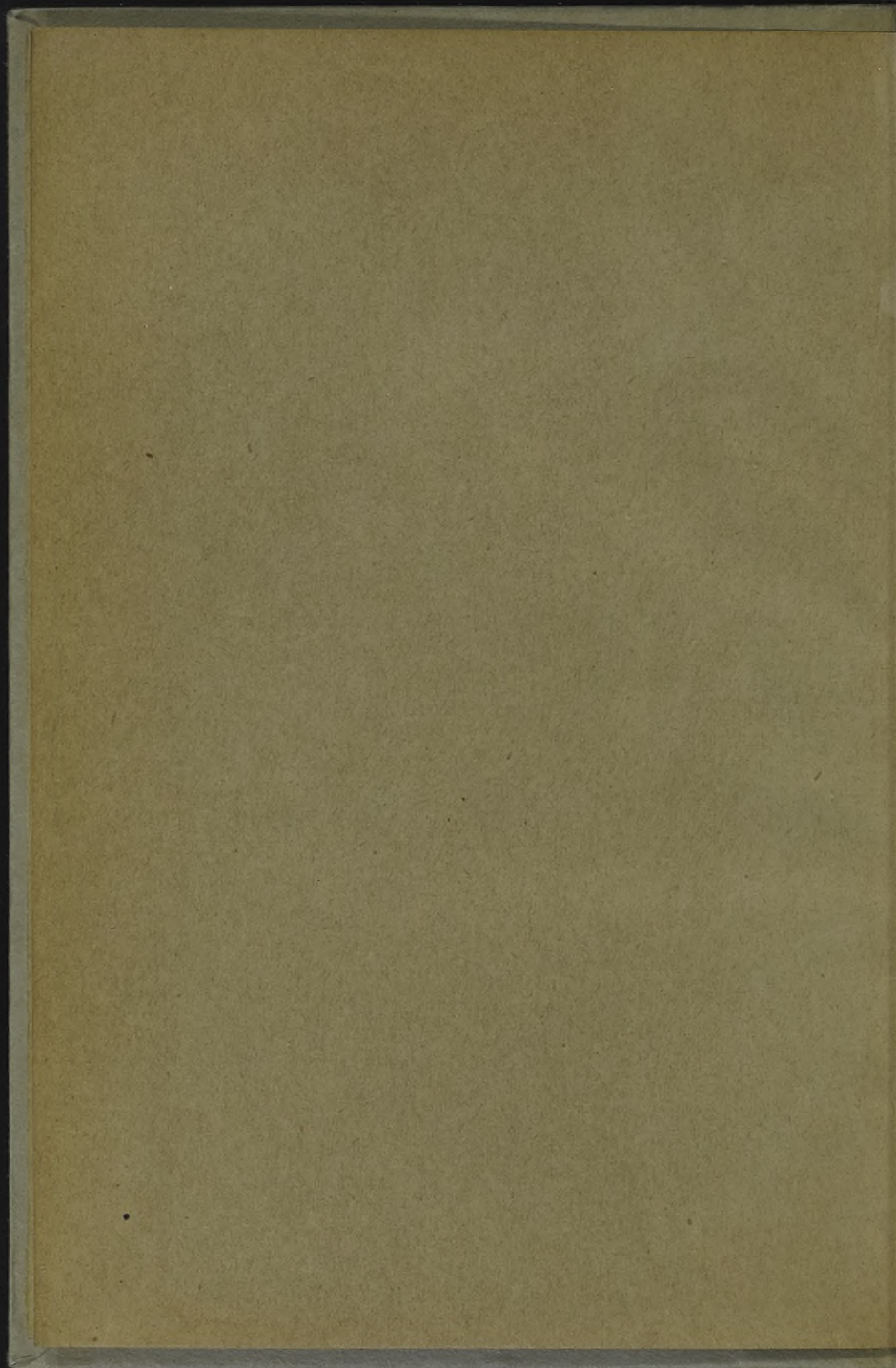
UPPSALA
UNIVERSITET

Vitt.

Sr.

Sång

HARALD

1899
JACOBSON

Handwritten text in a cursive script, possibly a signature or a name, centered on the page. The text is faint and difficult to decipher.

SÅNG

AF

HARALD JACOBSON

STOCKHOLM
AKTIEBOLAGET SVANBÄCKS FÖRLAG.

STOCKHOLM

A.-B. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI 1899.

Sångens källa.

Med tårar bräddas sångens källa.
Från hat och kärlek, fröjd och kval,
de alla sina flöden ställa
till Aganippens tysta dal.

Där vandrar siarborne anden,
som brinner att ge världen tröst.
Vid källans våg han släcker branden:
och sången väljer ur hans bröst.

Än källans vågor väldigt brusa:
då dricker han passioners rus.
Än källans vågor sakta susa:
då svalkas han af vårdröm ljus.

Så fram det väldiga och veka
ur en och samma källa gå:
de toner, som likt västan smeka;
de toner, som likt åskan slå.

Och ut från Aganippens källa
gå andarne att bringa tröst.
Och sälla tårar stilla välla
vid sångens klang ur deras bröst.

Puckel och vingar.

Lilla Elsa sprang från skolan,
snyftande hon hemmet sökte,
klagade sin första smärta
invid hulda modersfammen.

»Mamma säg, o hvarför fick jag
denna fula, stygga puckel,
hvaråt alla gossar peka,
hvaråt alla flickor skratta?
Nyss de i en ring sig stälde,
drogo se'n mig in i ringen,
knuffade mig fram och åter,
slogo på min stackars puckel,
ropte: fy din fula unge,
du är led, ty du är krokig,
puckelryggig som en häxa!»

Modern kysste lilla Elsa,
torkade från kinden tåren,

strök från hennes panna locken,
tryckte henne ömt och sade:
»Gråt ej, mammans egen älskling,
gråt ej mer, men le i stället;
ty när Gud gaf ryggen krokig,
gaf han ock en kostlig gåfva,
han dig gaf små änglavingar,
och för att dem bättre skydda,
gömde han dem i en puckel;
därför skall du mer ej klaga,
styggga leken skall du glömma,
du skall tacka gode Guden
för att du blef lik hans änglar!»

Elsa vände glad till skolan,
hörde ej de andras speord,
drömde blott att snart få sväfva
upp till alla goda änglar.

Tiden gick och åren svunno.
Liten Elsa än var liten,
puckeln blott med åren växte,
men därmed ock hennes vingar. —
Fjortonårig stod hon redan
med sitt hjärta fullt af trängtan
till den bästa ungdomsvännen,
och med fröjdförgråtna ögon
sjönk hon ned bland skriftebarnen,

böjde knä vid altarringen,
 böjde sig så djupt och ödmjukt⁸
 som om puckeln henne tyngde,
 men så fri hon då sig kände
 som om vingar henne lyfte.

Tiden gick och åren svunno.
 Hennes hjärta fick försaka
 solig vår för kärleksblomstren,
 vårlig sol från älskarns öga;
 men med härlig skrud och blomma
 ömhet sköt ur hennes hjärta.
 Ofta trädde hon med gåfvor
 in i fattigdomens koja,
 ofta hon med hjälp och lisa
 bredde ro kring plågans läger.
 Hvert hon kom till de elända,
 kom hon som en tröstens ängel;
 och för hvarje tjäll, hon tröstat,
 kände hon sig himlen närmre.

Tiden gick och åren svunno.
 Svunno så ock hälsans dagar.
 Blek och bräckt, med bröstet härjadt,
 låg hon själf på plågans läger.
 Knäböjd, modern lagt sitt hufvud
 gråtande i hennes sköte;
 men hon smekte gråa hjässan

och till åldrig moder talte:
 »Tack för allt du gaf din Elsa!
 Mer än fröjden det är friden.
 Tack för lifvets frid, o moder!
 När du mildrikt lade handen
 signande på barnets puckel,
 då jag första gången kände
 att min ande vingar ägde.
 Nu jag vet, den gode Guden
 sluter sina bästa gåfvor
 in i sorg, i nöd och krämpor,
 att dem ej vi må förlora,
 döljer dem likt ädla smycken
 som i säkra skrinen gömmas.
 Hvad du, ledd af moderskärlek,
 siade om lifvets smärtor,
 blef till sanning under lifvet:
 därför var nu tröst, o moder!»

Dagen skred mot nattens timmar.
 Lång blef icke sjukans plåga.
 Själfva puckeln stäckte smärtan,
 klämde hop det tärda bröstet,
 så att kvalet snart var ändadt.
 Så kom snabbt den sista stunden,
 och från modern hennes Elsa
 lyftes bort på änglavingar . . .

Hvem?

Hvem mins de elända i festens stunder?
Hvem går från nöjets sal till nödens bo,
till alla dem, som gått i kampen under,
och ger de svultna bröd, de kvalda ro?

När våren ler med sippblå ögonglober,
hvem mins en halfsläckt blick hos gatans små
och tårars fall i fattigmans oktober
och lifvets höst i de förskjutnas vrå?

Vid bågarklang och bardens yra sånger
hvem hör väl suckar och förtviflans rop
från den, i fångslet grät vid häjdlös ånger,
från de förfördas och besviknas hop?

Hvem gäldar gåfvan, glädjedagen skänker,
med gifmildhet mot glädjelösa tjäll,
med huldrikt sinn, som ock på sorgen tänker
vid smattrande fanfar och ystert hell?

Ack, blott den mun, som lidandet hugsvalar,
kan tömma bågarn, som ej kval vet af;
och blott det mynt kan öppna *glädjens* salar,
som gladt vid fattigkojans port du gaf.

Den fattige rike.

Hur fattig den, som endast guldets äger
och i dess glans allen sig känner glad!
Hans rikedom i värde mer ej väger
än en säck gulnade novemberblad.

Det mynt, som kärleken åt nöden gifver,
är likt ett läkeblad för hälsans väl;
men hjärtlost inlåst pänning höstlöf blifver,
hvars gift förhäxar hvarje girig själ.

Midt bland de rikes fyndigt ledda dater,
till ärans vinst och gyllne skatts förvärf,
jag gäfvade alla himlens stjärndukater
för samvetsfriden ifrån ankans skärf!

Hvad är den bygd, som ses ett Klondyke gömma
emot ett Gellivaras rika näjd,
där plog och lie i dess malmsköt drömma
och svärd och panna längta ut till fäjd?

Hvad är det bröst, där in man kunde muta
en plats som gömmer hundratusental,
emot den barm, som inom sig käns sluta
en lust till gagn, till kamp mot likars kval?

Ju mera nödens barn du ses förpläga,
ju mera rik skall himmelen dig se;
ty rikedom ej är att mycket *äga*,
men att af hjärtat rikeligen *ge*!

Hvart mynt, som gladt i fattig hand du sänker,
skrifts upp i förväg vid Sankt Petri port:
när hän du far, dig denna summa skänker
en fri entré till andehvilans ort.

Men ej det guld dig där till vinning länder,
som du i ordgrant testamente gaf,
som endast döden tvang ur dina händer
och ej du bjöd frivilligt *ofvan* graf.

Hur sedan än ditt stoft må vördnad visas
och ärans krans ditt minne svepes kring
och högt din donation af världen prisas:
du i det goda själf gjort — ingenting!

Om denna girigt sparda skatt ock bringar
de arma huld, ej du dem hjälp förlänt:
nej blott den lag, som jämt all vrånghet tvingar,
att dock det onda sist det goda tjänt . . .

Vid Petri port du skulle gunst ej röna,
om till biljett du testamentet bjöd;
ty Himlen älskar och vill blott belöna
den *glade* gifvaren, men ej en — död!

Brinnande barmhärtinghet!

Flammande öga och falnande hjärta,
blixtrande smycke på barm och kring arm,
gnistrande ordnar i bandena bjärta,
flirt och grandezza och tjusande larm,
    fin-fina modet,
    blå-blåa blodet:
själfva Faubourg Saint-Germain i sin charme.

Opran är tråkig, salongerna slappa,
konst och esprit ha ej retelsen kvar,
an-träden vårtid sin prakt vilja tappa:
hvar är den lifvande eggelsen, hvar?
    Närverna veka
    längta att leka
offrande kärlek i signad bazar.

Se, hur hon småler, den stolta comtessen:

»tänk på de arma, monsieur le baron!»

Se, hur han tinar, den stelnade bjässen:

hur drade francs för en påse bonbons.

Nöden han glömmer,

kärlek han drömmer,

slocknade lågan den strålande väckt.

* * *

»Eld, eld!»

Se, löjet stelnar, blicken stannar,

blott flammans tunga

sin stämma höjer öfver graflik ro.

Men hör!

Nu rämna slussarne för kvalets vågor,

och smärtans skri, förtviflans rop

med Niagaras dån

ur tusen strupar strömmar.

Snart är hvar port af trängsel spärrad,

och alla väggar stå som mur af eld.

Och talte Herren Gud ur den förtärande elden:

*Då du gifver allmosa, må du icke stöta i basun
för dig!*

Men lågan kryper lystet öfver golfvet;
 nu störtar den med tigersprång,
 och hundraden vid första slaget segna.
 De brinna, de brinna, de människokroppar.
 Se, elddjuret hoppar
 från barm och till barm.
 Fasans tjut kring Seinens stränder skälfter.
 Hoparna falla förbarmandets tår.

Och talte åter Herren:

*Men du, när du gifver allmosa, låt din venstra
 hand icke veta hvad den högra gör!*

* * *

»Herre, misskunda Dig!
 Sancta Maria!
 Ora, ora pro nobis!» . . .
 Suck ej mer från kvalda hjärtan stiger.
 Röken hvirflar ur en askhög opp.

* * *

Så är Guds straffdom öfver dem, som bruka
 medlidandet som sina nöjens drägt,
 som ej ha ord till fattiga och sjuka,
 men blott en pänning, tanklöst öfverräckt;

som i uppoffring ej ha nöjet bästa,
som ge allmosan som en modesak,
som låga fattigkojan aldrig gästa,
men rymmas under blott bazarens tak.

Barmhärtighet! Ditt tämpel ned har brunnit,
och nöjets lusteld tog dess fågring rik;
och af dig själf bland spillrorna jag funnit
oigenkänligt, halfförkolnadt lik . . .

Den fattiges nattvard.

Dödstrött kom han intill staden från sin långa lands-
 vägsfärd
 för att tigga några slantar till en ringa hufvudgård.
 År från år han husvill vandrat, blott i trasor han
 gått klädd
 och som vissna höstelöfvet hvilat mäst på tufvans
 bädd.

Dödstrött kom han, och af kyla kroppen nu så säll-
 samt skalf.
 Kanske att för kall den varit, natten under skogens
 hvalf.
 »O, ett varmt och bäddadt läger! O, att där få
 hvila snart!»
 Och till nödens natthärbäрге matta benen öka fart.

Men då möter honom plötsligt ljuset från ett tämpel-
 hus,
 och så underbart och mildrikt ropar honom orgeln sus.
 Sedan fjärran, fjärran tider, se'n han mist sin moders
 vård,
 han ej gästet Herrens boning, ej besökt Hans tämpel-
 gård.

Varmt och ljusst nu tycks därinne. Där en dörr ock
 öppen står.
 Månne där en usel trashank inom dörren slinka får?
 Eljest stod den endast öppen in till häkte, in till
 krog:
 knappast någon annan ingång mot en hemlös usling
 tog.

Men som ledd af andehänder går till tämplets dörr
 han fram,
 far med handen genom håret, frigör paltorna från dam,
 snyger skyggt sig in och ängsligt efter dörravår-
 darn ser,
 hinner tomma sista bänken där han osedd dignar ner.

Det var Skärtorsdagens högtid. Där stod dukadt
 Herrens bord.
 Och från prästens mun nu ljödo Höge Vårdens häls-
 ningsord:

»Kommen alle, I som hungren, I som törsten efter
nåd!
I, betungade och arme, kommen till mitt gästabad!»

Och det blef så varmt därinne inom trasomlindadt
bröst.
Och det var som nu han hörde en från fordom väl-
känd röst:
från den tiden, då han en gång också fram i koret
stått
och sin färdekost för lifvet ifrån altarringen fått.

Då var han blott trettonårig; *då* till honom rösten
ljöd.
Nu ej honom prästen menat, blott de rike denne bjöd.
Dem blott, som ha hem och kläder, kallar kyrkan
till sin fäst;
men från vägar och från stigar tar hon ingen bröllops-
gäst.

Röstens maning blott han hörer vid de andras bön
och sång;
och han märker ej, hur folket styr mot altaret sin gång.
Han blott ser den stora taflan, altartaflans fromma
glans.
Ty att den på afstånd skåda — denna rätt är än
väl hans?

Där han ser på korset spikad alla armas bäste Vän,
som med halfförslocknad t öga dock den ringe sö-
ker än:
där han ser de armar sträckta, hvilkas famn den
svage fann,
ser de minstas, de förskjutnas, de eländas Frälserman.

Och med tår på svarta kinder sjunker han mot bän-
kens rygg.
Hvilken frid och hvilken hvila, aldrig förr han var
så trygg!
Ändtligen den Rätte fann han, som just honom vill
ta' mot
och är nöjd med skuldebördan till ett offer för sin fot.

Ångrens tårar bittert rinna — men från korset rinner
blod.
Hjärtat suckar — men den Slognes hjärta kämpar
kampen god.
Och han hör från bleka läppar på förlåtelsen bevis:
»du i dag med mig skall vara i min himmels pa-
radis.»

Med ett anlet som förklaradt satt den trasbeklädde
kvar,
än när folket hemåt vände — ty hans ande flyktad var.

Döden tigarbojan slitit, längtan hem den vilsne drog,
där den trogne Barndomsvännen honom mot i fam-
nen tog.

Ej han fick vid altarrunden helgadt vin och helgadt
bröd.

Mälarn dock från fromma taflan Guds lekamen ho-
nom bjöd . . .

Ack, till den betrycktes hjärta Herrens väg var alltid
kort;

och Han sökte själf de arma, som Hans kyrka glöm-
de bort --

Katolikens amulett.

En benstump af munken Mamertus,
 en dito af nunnan Christine,
 en byxlapp från pater Hubertus,
 en kjolklut från Frun af Turin,
 en nagel från Sancta Johanna,
 en hårtapp af pater Simon,
 en köttbit af Sancta Susanna:
 allt inlagdt i en medaljong. —

Desslikes har herr kardinalen
 betygat med eget sigill,
 att benstumpen icke är galen,
 att kluten hört helgonet till,
 att köttet, att nageln är äkta
 och håret från paterns tonsur,
 och att ibland faror de mäktas
 ge skydd och en lyckelig tur . . .

* * *

Så styckas de heliga liken!
 Så vägras dem grifternas ro!
 Så hånas utaf katoliken
 de heligas segrande tro!
 De heligas tro, som sig vände
 allena till Himlen i nöd,
 fick vika för tron, som bekände
 de heligas stoft som sitt stöd. —

Som romerska råa soldater
 Den Korsfästes kläder ha delt,
 så romerska fina prelater
 ej helgonets plagg lämnat helt.
 Som åkerspöks-paltor tros hämma
 de glupande fåglars kohort,
 tros signade klutarna skrämna
 båd' faror och frestelser bort . . .

I, arme, som halsstarrigt hånen
 just Gudens förbarmande makt!
 Från hedningen kulten I lånen,
 där böjd för sin bild han sig lagt. —
 I hånen martyrernas skara,
 dess blodstänk och pinande bål,
 när ej edra suckar få fara
 till Guden allena som mål.

Den Guden, som ej låter falla
till marken en sparv utaf slump,
Han *kan* dock er skydda, I alla,
som trön på en benrangelstump!
Den Guden, som ömmande hörer
de hungrande korpungars skri
och ulfvarnas tjutande körer,
Han *vill* ock er alla stå bi!

Han räknar ej radbandets kulor,
blott tårar, du torkade af;
ej helgonets vittrande smulor,
men smulor, som hungern du gaf!
Om armodets trasor du fattar
se'n in uti kärlekens guld:
se där amulett, som Han skattar,
som skänker mot farorna huld!

Frälsningshären.

På Albions strand, där tusen eldar brinna
i ångans salar för gud Mammons tron;
där blodet vants från alla hjärtan rinna
vid sportens drifhjul under hetsmotion:
där skulle just man industrien finna
med lefvande maskiner för religion,
med folk, som tränas efter sport-exämpel,
med kram, som påtryckts »*eld och blod*» som stämpel.

Gå in en aftonstund, där frälsningshären
bygt upp sin flaggbeprydda saluhall!
Gå in och stilla trängtande begären
med halleluja-rop och gatsångs-trall,
med »pris ske Gud» likt ed bland militären,
med näsduksvift och knänas tämpo-fall!
Gå in och andakt sök bland dessa arma,
som likt krigsknektarna kring korset larma . . .

Den bredt sig ut med fart af smittans ilar:
hvem botar denna folkens röda död?
Klädd i en rangsjuk högfärdsdrägt, den smilar
vid spel och fanor emot — hjärtenöd.
Och hvar bedårad till estraden ilar
att på dess plattform vinna själens stöd.
I feberglöd från dessa pästens tiljor
han rusar sig med falska Sarons-liljor!

Hvem häjdar väl den grymmaste af präster,
som gifver mod, men tager andens syn?
Står upp, står upp, I Zions vigda präster
och hämter läkemedlet ned från skyn!
Går ut och söker Herrens bröllopgäster
i nödens boningar, i syndadyn!
Då skola de, som nu ett bländverk dyrka,
församlas gladt i sina fäders kyrka.

Biskopskorset.

»Och Han bar sitt kors».

Se herr bispen! Han på sig tager hvar dag
 sitt kors — sitt kors af guld.
 Han Mästaren följer med myndiga drag
 och är mot de höge huld.
 Att korsets lära är ödmjukhet,
 den korsprydde herrn väl aldrig vet,
 där han går, Hans Högvördighet.
 Där träffade Satanas pricken,
 pang!
 när han gjorde korset likt »klicken»
 af rang
 och kring korsets tjänare hang!
 Ej att gömmas vid hjärtat till helig tröst,
 men att bäras för äran på stjärnprydt bröst,
 att bäras pompöst,
 det kors, som oss återlöst . . .
 Är det ej en Petrus, som nekar sin Herre?
 Ja, själfvaste Judas förbröt sig knappt värre!

Den ringe Mästarn på korset blef fäst;
nu hänga de kors på Mästarns präst,
som då slipper från
både spott och hån —
Ja, korsets smädekval den slipper,
som korset bär bland — sina nipper!

Dogmen.

Dogmen är djäfvulens skarprättardrägt,
när han människohjärtat vill döda. —
Dock fram går prelaten än oförskräckt
att hjärtat med dogmer föröda:
han ofta som Satanas bödelsdräng stått
och gjort predikstolen till själars schavott!

»Själarnes biskop».

En rö blott var kräcklan Hans
och kåpan en trasa kring sargad tors
och mitran en törnekrans
och biskopsstolen — ett kors!

Kristus på kyrkomötet.

Han okänd i salen trädde,
fick knuff af en bisp i dörr'n.
Han såg dem, de guldkors-klädde:
slikt kors han ej sett tillförn' —

Väl ömhet ögonen hyste,
och pannan var hög och klar;
men stundom blickarne lyste
af elden, så underbar.

Då var, som om Gud-sände anden
de hämnande viggarne grep;
då var, som om sökte handen
det hvinande gisslets rep.

Han stannade borta i salen
bland folket, stilla och stum.
Däruppe bland högvisa talen,
där skulle Han ej fått ett rum.

Nu bispar med kräcklorna fäkta,
 som var det med andens svärd,
 som de i ornat skulle mäkta
 gå ut att eröfra en värld —

Och lekmannen täflar med prästen:
 och dogmen, som bomb uti hand,
 de slunga mot Satanas' fästen
 till räddning för fädernas land . . .

Då häfver sig längst ned i salen
 en väldig, en flammande röst,
 som tystar de välvisa talen
 från alla de stjärnprydda bröst.

»Mitt rike är ej denna världen.
 Min kamp var ej kifvet om bröd.
 Min kyrka, besegrande färden,
 af tron blott och kärleken sjöd!

Och själar hon blott ville vinna
 för vandring i Himmelens bud.
 Till kungs-makt hon ej ville hinna,
 ej pyntas i härskareskrud.

Och lidande nådde hon målet —
Men nu hennes segrar ha flytt.
Och nu har det flammande bålet
i högvördig bisp-tron sig bytt!

Nu kyrkan med bannstråle ljungar,
men flämtar i mildhet så matt;
och söker sin styrka hos kungar,
sin trygghet i lagbud och skatt. —

I kunnen ej vittne Mig bära!
Ert troshat höjt krigsknektens lans.
Er lära har korsfäst Min lära.
Er ståt gaf den törnenas krans!»

* * *

Och Mästarn, som bannat synoden,
till Storkyrkotämplet hann;
och platsen för Petri-stoden
Han signade där — och försvann.

Den första barfotingen.

Som sippan bebådar den kommande våren,
 så är liten barfoting sommarens bud,
 och sommaren följer små fötter i spåren,
 som fingo i armod sin härdade hud.

De skorna försvunno som höljen från knoppar;
 och foten blef fri och fick solstrålesmek,
 den känner ej stenen, där ystert den hoppar,
 ej sorgernas törne i yrande lek.

Ack, lyckliga vandring i barndomens dagar,
 då foten är vingad af enfaldens tro!
 Du kommer ej åter, hur åldringen klagar,
 om foten ock kläddes i gyllene sko. —

Små barfota fötter, i damm I er höljen;
 men ren är er färd, som I solkiga gått.
 I armodets trasor, o, förr I er döljen
 än gången på vägen till laster och brott!

I båden oss sommar, som går er i spåren,
och bären ert budskap till trängtande sinn.
O, följde ock eder oskyldighetsvåren,
när en gång I träden i lifvet in!

Midsommarsång.

Ut, ut ifrån staden,
där sten ju blott växer
i byggnadskomplexer
som människohåg!
Till landet, till landet,
till skogen och ängen
och landtliga svängen
och källornas väg!

Och tankarne flykte,
och högt stige sången!
Fyll rikligen fången
med blomster och blad!
Bind rosor bland löfven,
att midsommarkransen
kring stången i glansen
blir glindrande glad!

Och flickorna stången
må vira och sira,
och gossar dess spira
må resa mot sky;

och gummor må gnola
och gubbarne tralla
och hurrarop skalla
i hela vår by!

Nu gnid på fiolen,
drag dragspel till polska!
Hej, toner så trolska
i midsommarstund!
Och hjärtat får värmen
och ögat får glansen
i yrande dansen
på grönskande grund.

Förr ormen af koppar
sågs kvalen betvinga:
å majstångens slinga
ses jaga all sorg —
Ja, bot ger den enkla,
bekransade stången
fåfånglighetsfången
från gator och torg.

Högsommar.

O, hur rik högsommarglöden!
Se, hvad glans, hvad godhet spridd!
Nu mig armast tyckes döden
uppå hela jordens vidd —
Nu ej ljufdigt prydda dalen
med sin insjös klara våg
bytte jag mot himlasalen
med dess änglars rena håg.

Ty som sky i våg är speglad
och som sol i blommans gull,
så är Gudens bild ock preglad
på en jord, af skönhet full.
Och Hans milda makt jag känner
och Hans omsorg om sitt barn
i den fläkt, mitt segel spanner,
i den fängst, som gafs mitt garn.

Jag naturens prakt vill njuta,
sötman all i djupsta drag,
sommarglöden i mig sluta
än på egen hösteday.
Och när sist jag måste sänkas
ned i svepnings vinterskrud,
skall i döden ro mig skänkas
af den fagra sommarns Gud.

Höstvisa.

Nu flykta fåglarne från norden,
och solen flyr från fästets rund,
och löfven falla ned till jorden,
och tyst, så tyst, blir hvarje lund.

Med gyllne prakt nyss björk sig prydde,
men ej den färgen profvet höll:
och guldets kom och sången flydde
och hvarje blad ur kronan föll.

Hvar fjärl re'n i döden somnat,
hvar tufva re'n förvissnat har,
och sommarns sista ros har domnat,
och törnet blott sig dröjer kvar.

Men när som markens blom förtvina,
si då slå rymdens stjärnor ut!
Och himlen ses i vårlans skina,
när jordens fågning blommat slut.

Vid stjärnesken i lunden tomma
jag drömmer mig till sol och sång,
till ljusa dar med blad och blomma
och fjärillek och västangång.

När en gång livvets höst är inne
och allting kyldt och öde står,
hur ljuft ett älskadt sommarminne,
där frusna hjärtat värme får!

Hur ljuft, när ingen dröm hörs tona
sin lärkdrill mer för härjadt bröst,
att under ålderns silfverkrona
då minnas hjärtevännens röst!

Stålskofart.

I månljus vinterdager
nu glittrar parkens damm.
En ström af ungdom drager
på frusna vågor fram.
Det böljar och det sorlar
af ung och yster håg;
och öfver läppar porlar
en glammets friska våg.

Och rundt kring banan surrar
små småttingarnas svärm.
Se blott, hur pysen snurrar
och är i slängen färm!
Men tultan, som skall profva
i dag sitt första lopp,
hon sätter liten rofva,
den lilla rosenknopp.

Se gossens muntra möda
för fjortonårig mö!
Hon är den näckros röda,
han — vassens smärta rö.
Och blickarna så klara
nu flyga från de två,
som skimmer-sländor fara
emellan blom och strå.

Och sida intill sida,
och bundna hand i hand,
i långa led de glida
vid hjärtats första brand.
Från strand musiken klingar
i kvällen underbart.
Förmer än färd på vingar
är sådan stålskofart!

Allt orent här förfryser,
allt vrängt här måste dö,
och åter sinnet lyser
så ljust och rent som snö.
Vid månens blida skära
i yrande »ta-fatt»
förmå ej tungor svära
och hörs ej råa skratt.

Så fri går blodets bölja
i vinterfager trakt,
och frusen våg vill följa
de unga hjärtans takt.
Själ'f månen från det höga
ler huldt åt dansens ring
och håller vaksamt öga
på skogen däromkring . . .

För fattigmannens koja!

Nu hviner nordanstormen utöfver fält och lund,
och för den bistra vintern väg den reder.
Och snart kring alla näjder i mörk novemberstund
kung Bore ut sitt hvita välde breder.
Han sänder sina horder af köld, af svält och sorg;
och de i fred få draga förbi mång' rikmans borg:
de härja ju blott fattigmannens koja. —

O du, som ej fick gyllne prakt och ej fick bleknad
nöd,
men äger kvar ett än ej kallnadt hjärta!
O, skynda du till räddning och låt din hjärteglöd
mot vintern flamma för de armas smärta!
Si, rikedom's förbannelse har kylt så mångt bröst —
Och därför nu din värma må de kvalda bringa tröst
och gå till kamp för fattigmannens koja!

Barnarof.

»Låten barnen till mig komma»: skriar Mammon från sin tron.
Och den späda flockens kvidan tystnar helt vid härskarns ton.
Bort från lekar och från böcker gå de bleknande åstad
dit, där sorgfritt sinne dränkes snabbt i trälasvettens bad.

Jämt maskinens drifhjul svängde,
mannakraft knappt hvila tog,
ynglingsglöd i hetsflit byttes;
men det var ej nog, ej nog.
Armar små ha också styrka,
ta blott småmynt i likvid:
hit med barnen! Tid är pengar!
Pengar ock är barnens tid. —

Och så tämjes yra lemmar,
 stelna till en skygg gestalt,
 och små ögon glömma stråla,
 se så allvarsmörkt på allt.
 Hjärtat får ej lekens värme,
 lungan får ej hälsans luft,
 hjärnan får ej bokens näring,
 får ej växt i vekt förnuft . . .

När ifrån det fyllda glaset
 lifvet ler emot dig gladt,
 mins då: vid det glasets daning
 offrade ett barn sin natt!
 Du vid glaset fritt kan domna,
 af dess dryck en stund beskänkt.
 Men ve barnet, om till slummer
 det sitt hufvud hade sänkt!

Upp att värnlös skara skydda!
 Upp till kamp mot barnarof!
 Värna lekars plats: där växer
 bästa kraft för mannens prof.
 Barnets tid är blott dess egen,
 fri från kraf på andras väl. —
 Upp mot roffande fabriken,
 som från hem och skola stjal!

Slanten, hvarför barnet trälät,
mannen hemskt förbanna skall;
ty just den tog bokens skatter,
gjorde själen arm och kall.
Han skall skaka knutna näfven
mot de rikes råa strid,
som stal kraft ur barnaarmar
och ur barnahjärtat frid . . .

Vårväntan.

Så skulle än en gång en snöstorm hvina,
 för'n sunnan hit med sång och sippor hann!
 Och jorden, som för marssol börjat tina,
 sig åter snart i käle bunden fann.
 Hvar bölja tvangs med glada sorlet stanna
 och måste böja sig i isens ok,
 och tufvan, som bar knoppar kring sin panna,
 ånyo höljde sig i drifvans dok.

Hans Kalla Majestät från fjällens höjder
 ej blir så lätt i härskarkraften trött.
 Det är den bästa af hans höga fröjder,
 att landet blir likformigt hvitt och dödt.
 — »Har drifvan då ej färg som lundens sippa?
 Har bjällran då ej klang som lärkans sång?
 Hvad knotar bäcken för, när den får slippa
 förslösa kraft i vinterns hulda tvång?»

Så frågar Bore att sitt samvet stilla,
och alla fjällarne ge honom rätt.
Men fåfängt! Han kan dock ej dalen villa:
den dömer honom på ett annat sätt.
Och i dess djup det trängtar, jäser, sjuder:
dess saft till storms mot kälens pansar går.
Den vet, att hjälp till sist dock solen bjuder,
i ljus ger frihet och i frihet — vår.

Och därför dalen djärft på våren hoppas.
Den tror på ljuset, som blott segra kan.
Och själfva fjällarne till sist ock knoppas,
blott våren deras höjder stormat an.
Där ofvan fåfängt se'n sin fjällbäck gråter
fördrifven Bore — konung utan land.
Han har ej längre några undersåter:
de alla kastat af förtryckets band.

Jag väntar vår för alla frusna dalar.
Jag väntar vår för hvarje bundet folk . . .
Än tränger köld från maktens höga salar,
och bister snöstorm är dess trogne tolk.
Men ljuset skall dess pansartvång förjaga,
den fria rösten snart sin lärkdrill slår,
likt Bore hvar despot skall bli en saga . . .
Jag väntar våren — folkens frihetsvår!

På Klara kyrkogård.

Dit till grafkammaren i den långa raden af griftehvalf springer det jollrande barnet, höjer sig på små yra fötter och tittar undrande in. Där är ju allt så tyst och stilla, som när piltens egen trötta moder slumrar hemma i förmaket och ingen får gå in och störa henne.

Den från ett festrus nyligen uppstigne unge mannen nalkas långsamt och dystert grifteporten och lutar mot dess kalla smide sin feberheta panna. Hur skall han finna ro till själen och komma undan nöjenas neddragande hvirvelström? Hårt griper han om gallret, som den drunknande om plankan, och fuktiga blickar haka sig fast vid krucifixet. »Kanske», suckar han, »kanske dock där finnes räddningen!» Och en gnista af falnad barnatro flammar åter upp i hans kylda barm.

Tungt stödd mot stafven, vandrar åldringen långsamt dit. Drömmande blickar ock han in i griftekammaren. Men han ser ej hvilorummets utsmyckning. I fjärrsyn ha hans skumma ögon hunnit evighetens lugna strand, och en fläkt af den

stora stillheten blåser upp hans längtan till full låga. Eja, när skall affärdssignalen äfven för honom ljuda!

Den tunga järndörren står låst sedan sekler. Ofvan altarets svarta sammet höjer sig korset som liljan ur mullen, och den heliga taflan vid korsets fot skänkte fordom de fromma döde hugsvalelsens kraft i bittra stunder. I åldriga stakar stå vaxljus väntande — färdiga att tändas, och på ömse sidor om altaret stå hvita urnor med nu falnade blomster.

Ut från griftekammarn tränger dödens vemodstunga luft, tränger ut till de i vårskrud klädda grafvarne ut bland blommande träd och kvittrande fåglar. Men mitt hjärta rusas af majhimmels starka luft, och i vaknad ungdomsglöd skulle jag vilja spränga den riglade grifteporten, tända altarljusen, fylla urnorna med nytslagen björk och ropa de lekande barnen ditin. Och där skulle jag då hålla jublande mässa till den vårens gudom, som låter hänsofne stå upp, slägte efter slägte, i jollrande människovårar!

Norrström.

»Följ med, följ med!» lockar hvirflande böljan. Och den lefnadströtte vågar språnget och försvinner i dess djup. Så finner då den brutne till sist barmhärtighet hos styrkan och irrande själen fristad i naturens sköte . . .

Mäktiga ström! Dina vågors kraft brusar ock i lidelsens vilda svall, som hvälfver ut från hjärtat, forsar genom ådrornas kanaler, tömmer sig i hjärnan, griper tankarna fatt och låter dem hvirfla, svindla, feberglödgas kring det ständigt sjudande hjärtats lusta. Obetvingeligt brusar lidelsens våg, och suckar, suckar uppstiga ur dess djup. — Då, härliga Norrström! Liksom en elektrisk ström drager en liknande intill sig, drager du då det brusande passionsblodet, de hvirflande tankarna, det stackars pinade människobarnet ned i ditt förbarmande flöde och där med ett bringar kvalen till ro.

Den värnlöse, som icke ens kan få slumra på marken utan att falla i ordningsmaktens röfwarehänder, får ostörd hvila ut hos dig! — Den arme, som

blott kan få sig mat inom häktets murar, får i ditt djup glömska af hungerens marter! — Och den svage, som känner brottets dämon slå klorna kring sitt hjärta, får, när han faller till din barm, den offrandes lisande ro.

En *Päisetantos* i hänsvunna dar manade ungdomen att fly från sin strålande lycka och på klipans spets häfva sig jublande i Hellas våg — till död och förintelse.

Ej må slika ord signa dina böljor, Norrström! Men i eländets mörkaste stund siar jag ditt sköt' till en Gudens förbarmande famn. — Han, som bor i Niagaras dån som i Vintergatans frid!

Men bär du, Norrström, någon gång på din våg en självvisk förtryckare af de ringe, en hjärtlöst fördömande prelat, en diktens fin-de-siècle-snobben eller en luntlård ästet, den där mäter siarens Vesuv-flamma efter sin egen lilla tändsticks-låga: då — brusa, skumma som aldrig tillförne; och hämnande drag honom ned, ned, där hans själ månne fyllas af dina hvirflars eviga oro!

Åskväder.

Det mullrar i fjärran, likt ett vilddjurs dofva rytande, och fram ur molnet störtar blixten som ett läjon ur sitt snår. Nere på jordehyddorna stå spetsvapnen redo. Dock darra människorna omkring dessa konstfulla vapen, och rasande röjer elddjuret vägen fri och krossar sitt offer . . . Så bäfvar det arma jordekrypet vid blixternas stolta språng! Så människan — en lekboll i ödets hand — fruktar att stötas ned i griftehålet, som om blixten vore ödets spelarkö!

Veka tiders barn! Du må gärna darra för Himlens vrede! Ty för den, som aldrig jublade öfver Himlens godhet, är åskan en vrede. Men du, hvars hjärta är varmt så vid kvällskyns glans som ljungeldens sken, skäda utan bäfvan naturens skönhet i sin fulla prakt!

Se! I kvalm och torra ligger dälden bunden. Häftig tränad efter skyns ynnest fyller henne helt. Försmäktande trängtar hon att svalkas. Och det

kopparröda molnet trängtar ock henne till mötes. Skälfvande glöd fyller ock dess väsen. Då, i ett stormande ögonblick, störtar skyns gyllene stråle ned i dalens sköt: kvalmet jagas, och svalkande falla regnets strida droppar . . . Se där naturens egen bild af lifvets vardande, motsatsernas rusande mystik, naturdriftens stolta renhet!

Det bor en kämpande Thor i åskan. Det är naturlifvets sunda styrka, som vill slå ned vrånghetens jätteslägt i din egen barm. Låt den bäfvan, som vid ljugeldsflamman hjärtat röner, varsla om, att en hvar, som lefver mot naturen, har ock naturens vrede mot sig, och att från hjärnans hvalf inom din egen kropp kunna blixtar slungas, som förlama muskler och slita närvernas nät!

Men den i sitt naturlif fromme fruktar ej ljugelden mer än regnets blida båge. Nej, som en Nero skulle han kunna stå upp med bågarn i hand och i dityrambisk yra under dånande åskskrällar sjunga naturens och Himlens lof, utan att ljugande vigggen skulle slå näktaroffret ur hans hand.

Sjöormen.

Den stolta återstoden från det väldigas dagar, lefver du därefter i de stora djupen, dit fornvärlden sjunkit, där ett Atlantis slumrar, och dit ej hafvets dvärgaätt mäktar tränga ned. Minnenas stora stillhet bor i de stilla vattnen, och drömmande hvilat du därefter i din slägts öde salar.

Sekler svunnit, se'n du fick sagan om jordens jätteålder, då alla vattnets vidder, så på höjd som djup, voro fyllda af de väldige, och då land och luft vimlade af mammuthdjur och ödledrakar. Orkanens kraft bodde i dina faders släkte, och vulkanens glöd sjöd fram i deras stolta strider. Men krafterna nederslogo hvarandra, och eldarna förtärde hvarandra. Nya sekellängder drogo förbi. Och så vardt jätteålderns lefnad all och du den siste af dess tid.

Genom hafvets alla näjder har du skjutit fram. Men af det stora gångna fann du aldrig spår, och aldrig fann du en din like. — Stundom höjde du dig mot det ljusskimrande vattnet, där det plaskade och sprattlade, där smättingarna endast stridde om ma-

ten, och där hvalen, deras jätte, hade styrkan fjätt-
rad och glöden släckt. Du höjde dig upp till vå-
gorna, där nya människobarn ila fram på nya färde-
sätt, där farkosten har eld och kraft, men där männi-
skohugen är kolnad och slapp som rökormen från
båten. Du spanade kring dig en stund. Men hvart
du såg, fann du det lilla i människornas sinne; och
som bland hafvets dvärgar, var deras strid blott ett
kifvande om mat. Då piskade du vågen i raseri,
och stolt dök du ned i dina tomma djup, där din
dröm om det gamla vek för harmen öfver det nya.
Du anade, att en gång själfviskhetens kamp skulle
förgöra det mänskliga i mänskligheten, och att, som
du, skulle en dess siste ädle ättling se tillbaka, men
med bitterhet, på sitt släctes undergång.

Så grubblar du därnere på, hur det väldiga
vikit ur världen; och dystert siar du det lillas seger
och det storas fall . . . Men uppe på jorden tro de
ej ens på din tillvaro, och i klokskap le de åt säg-
nen om sjöormen.

Bismarck.

(Requiem).

De krönte hufvudena voro sällan jordens behärskare, och folkens ledare hade oftast blott snillet till krona och kraften till spira. Ja, furstarne på tronnen voro nästan alltid underbefälhafvarne, där det titaniska geniet var den verkliga härledaren. Det är de stora idéerna, som äro världens oskrifna grundlag. Dem föder tiden i de väldiges hjärna, och de väldige slunga dem ut som ett skaparkraftens *Varde!*

För detta *Varde!* måste allt vika. Ty det stammar från ofvan; och jordeskrifna lagar och bud må lögas och klarna i dess ljus! Idéens sanning är det högsta rätta i sin samtid; och när den tager gestalt i makt, så går denna makt före det hvardagligas rätt och sed. När målet är stort, bli ock medlen stora: antingen de i Gudens hand heta motgång och död, eller de hos en jordens betvingare nämnas järn och blod. — Allt motstånd måste bort och de motspänstige måste offras, skulle ock härar drabba mot härar! Det blir dock ej krigslystna monarkers

samvetslösa lek, där krigarkungens purpur är mördarblod och hermelinen fläckad oskuld.

Måste ock idéernas väldige stridsman stundom sprida lidande och död omkring sig, så har han också själf för alltid fått offra sina dagars lugn och vanlig människolycka. Ty världssnillet får aldrig tillhöra sig själf. Dess hjärna drifves ständigt af händelsernas ström; och tanke, längtan och förhoppning stå helt i mänsklighetens tjänst. Därför kunde ock den gamle på Friedrichsruh omförmäla, att han under hela sitt lif ej känt sig fullt lycklig ens i tjugofyra timmar. Och han önskade sig den enkle mannens begrafning, att man »åtminstone borde låta honom få fred i döden».

Nu är han borta, och de bistra dragen ha flytt från hans anlet. Mildhet och frid hvilade i döden däröfver, siande om huru hjärtat var godt, fast handen var hård. Hans väldige ande var en Moses för sitt folk, som förde det ut ur ringhet och förödmjukelse, som samlade det till ett helt, och som, fast under vedermödor, dock ledde och redde väg mot det förlofvade landet. Liksom Moses skulle också han dö, innan folket hunnit den fulla frihetens land. Men en Josua skall en gång stå fram ur detta folk, som han fostrat. Och hans enhetstanke, pligttrohet och oinskränkta offervillighet skola sedan likt arkens gyllene taflor kringbäras i minnets heliga skrin bland ett tacksamt, lyckligt och jublande folk.

Svänshhet.

Jag vill brinna för nöden som Mästaren brann,
vill den svage hugsvalelse ge;
men jag vill också svinga mitt gissel som Han,
och som Han vill jag slunga mitt Vel!

Och med flamma i hjärta och gissel i hand
vill jag stånda en varningens tolk
Och jag ropar: så visst som jag älskar mitt land,
ja så visst jag ock blygs vid mitt folk!

Hvar är svänshmannadygd? Hvar är svänshmannakraft?

Hvar är svänshhetens ande i dag?
Blott ett minne är kvar, af hvad Fäderna haft,
och ej finnes af storhet ett drag. —

Hvad är nu, som gör Svärge ej annat land likt?
 Hvar ha nu Karoliner sig stält?
 Hyar är Lützen, där folket åt Ljuset sig vigt?
 Och hvar finnes det kufvade Bält?

Och du svarar, mitt folk, att ej sämre du är
 än de andra i söder och nord.
 Men just därför, just därför jag sorg för dig bär,
 att du ej är det främsta på jord!

Du har kraften ej kvar af den ljungande glöd,
 som i spetsen, i spetsen blott stod.
 Nej, nu hvilas du slappt, och din kind färgas röd
 blott af -- svänkgula näktarens flod.

Du ej skälfde af harm, när i larmande lag
 endast skvaller och smicker förnams,
 där för irrande trashank man ej slog ett slag,
 där man jämt med förtalarn var sams.

Ej det lumpna, det låga, det råa du såg,
 fast som Rättvisan ej du var blind.
 Och för dig allt det sämsta ej *utanför* låg
 utan *innanför* fängelsets grind.

Ve dig, veknade folk, som ej vet annat mod
 än som manar till makternas kif!
 Du ej slagfältet ser, som vill dricka ditt blod:
 nya tidens — vårt dagliga lif.

Ack, så mörk som den påfviska medeltidsnatt
 är nu dagern i Svithiod all!
 Och som påfve på tronen sig Lumpenhet satt;
 men hvem bringar väl honom på fall!

Och Hans Lumpenhet har sin prelat i hvart hus,
 där predikas hvar eviga dag,
 där predikas vid sykorg och spisel och krus,
 vid pulpet och i arbetarlag.

Ned med fienden, ned! Åt den lumpne ej nåd!
 Han bland bofvar är bofvarnes bof —
 Si där — nutidabragd, sanna svenskhetens dåd,
 när mot honom du järnnäfven hof!

Jag vill kyssa den hand, som slog uslingen ned,
 jag vill trycka den glad till min barm!
 Och i blick, då den ädle af harm flammar vred,
 i den blick vill jag sola mig varm.

Och där fräckhet, där råhet, där pladder ej tåls:
i det lag växer svänsheten opp.
Där på låghet och slapphet jämt skjutes till måls,
där är nysvenska krigares tropp.

Med de tropparne åter mitt land skall bli stort,
och med ädelhet segra det skall;
och med lagrar, som Lützen och Narva ej sport,
skall det ljunga kring världene all.

Då mitt land, då mitt folk intet annat blir likt,
blir af nordmannakraften en tolk.
Då till världens betvingare skönt du dig vigt,
du mitt svänska, mitt älskade folk!

När herrarne svarade folket.

Så duger Sveriges folk ännu blott till att strida,
 blott till att föra svärd, som tullmillioner smida!
 Åt herremännen — guld, och åt gemene — stål:
 är än vid seklets slut högvise Fäders mål.
 Väl järnet i vårt berg på jorden är det främsta;
 men malmen i vårt bröst tycks dem den allra
 sämsta!

Af deras slagruts-konst arbetaren blir dömd:
 den visar endast dit, där kistes katt är gömd . . .

Bo vett och kraft och tro då ej i ringa yrken?
 Och är väl hedern fäst allen vid herrefyrken?
 Nej! Ingen stjärnprydd frack förmer än arbetsblus
 ger rätt till ord och röst för värn af hem och hus!
 En hvar mot landets kraf, att det i striden skydda,
 kan sätta rätt, i fred få värna egen hydda.
 Och mödans pärl-svett, rubin af hjälteblod
 här kunna gäldas blott med rättvisans klenod.

I, herrar, stigen ned från edra borgar höga
och öppnen murens port, fast dörrarna gå tröga!
På vindbron träden ut och lyssnen till den kör
af rop på rätt, som hörs från folket utanför!
Ja, stillen knotets storm från dessa tusen kojor
och manen dem ej ut, som aldrig böjts af bojor!
Ej tvingen dem att sist till storms mot muren gå!
Än kan en Engelbrekt er makt till jorden slå!

Röda fanor.

Det flammar — och jag ser en syn
i dunkelröda aftonskyn.
Som förr det fågna Juda såg,
jag ser i skyn ett härnadståg.

Till frihets kamp det dragit ut
att göra på förtrycket slut;
det lossa skall de fågnas band
och skänka dem ett fosterland.

Den röda färg, i skyn jag ser,
är färgen på dess stridsbanér.
I tusental det framåt drar,
det röda frihetens standar.

Från sjunken sol sin färg det fick.
Och denna sol, som nedergick,
var seklets ljus, de rikes huld,
tyranners råa pänningguld. —

I pänningguldets solskensglans,
fast dold, just denna rodnad fans;
och så fick frihetsfanan röd
just samma färg som kvällens glöd.

Jag ser ej, om dess färg är blod.
Jag vet blott, att den siar mod;
jag vet, när sist den löses opp,
att den om morgonglöd ger hopp!

Och *denna* glöd blir kärleks sken;
och ur dess purpur, klar och ren,
skall stiga frihets hulda sol,
som härska skall från pol till pol.

* * *

Jag ser ett härnadståg i skyn. —
O, blefve verklighet min syn!
Till seger, arbetsfana röd!
Och pänningsolen släckt och död!

Slummen.*

Låt blåsa basuner, låt härskriet skalla,
 så murarna darra och vackla och falla!
 I oblodig fäjd och med jublande sinn
 du drage i segrande skaror dit in!

De murar kring krog och kring flickhus och häkte
 du ofta i lågande trosjubel bräckte.
 Och väktarn på Zions högkyrkliga mur
 då blåste ej längre sin varnande lur.

Den arken, du bär, är ej fylld utaf teser,
 den gömmer ej dogmer, där fins ej kat'keser;
 den sluter inom sig blott kärlekens bud
 och Mästarens tro på en faderlig Gud.

---

* Sanningen kräfver införandet af denna sång såsom en ljus motsats till halleluja-eländet i min föregående dikt »Frälsningshären».

På vägar och stigar du ömmande drager,
och armaste usling vid handen du tager.
I Mästarens fotspår förhånad du går
och letar och söker hans villade får.

Din dräkt väl är brokig, din lärdom är ringa,
men grändernas andar du kan dock betvinga.
Väl tager du krigsskatt; men vinningen går
till dem, som i lifskampen slagits med sår.

Så bistånd af härarnes Gud du då tage!
Din höfding, likt Josua, segrande drage!
Hvart Jericho falle i mänskonatur!
Och briste all lustas, all själfviskhets mur!

Per Wieselgrens minne,

Hans eldsjäl kräfde icke drufvans glöd;
ty kärleken och snillet brann därinne. —
Och mannakraft, bekrönt med barnasinne,
mot slapphet och mot lumpenhet han bjöd.

En Moses lik vid Röda hafvets strand,
han tvang den dystra brännvinsflod att stanna.
Fast fiender förfölja och förbanna,
med sina skaror hinner trygg han land. —

En man så stark — det är, hvad tiden vill!
När ordens glöd slår ut till ädel handling,
då först sig lifvet ter i ljus förvandling;
och segerns palm hör dådens man blott till.

En man så god, så ärlig och så ren!
O, stånde snart en sådan i vår kyrka!
Då skall hon återfå sin gamla styrka;
då kransas minnet af Per Wieselgren . . .

Svenska sångarlotten.

(Brambecks Lidner).

Se denna trötta arm, som fört sin panna
 så ofta likt en dolk för andras nöd!
 Ej mer den gitter sina senor spänna
 till dyster fäktning för ett hungerns bröd.
 Se, kvalets prägel på hans anlet sitter
 med kinder håliga och munnen bitter. —
 Men se, hur drömmen dock i ögat bor!
 Och se, hur bakom pannan än det glöder,
 hur hjärnan flammar upp och snillet föder:
 »Hvar hälst en usling finns, är han min vän,
 min bror» . . .

Se där en bild af svenska sångarlotten. —
 O, res den djärft bland dryga pänningslotten,
 att den må vittna från sin piedestal
 om sångargåfvan, krönt med nöd och kval!

* * *

Ja, flydd är tid, då skald var hedersgästen
och bard i högbänk närmast drotten satt!
Då spiran ej, men harpan ledde fästen,
och sångens guld var rikets skönsta skatt. —
Nu möta sångarn öfvermodets miner,
och ofta han i kojans satt försagd.
Mot myntens klang och rasslande maskiner
blef sången arm och harpan utan bragd. —

Är ingen gärning då åt skalden öfver?
Är öfverflödigt vordet nu hans kall?
Ja, manne sång ännu den slägt behöfver,
som äger börsen och fabriken hall,
som öser vett ur digra folianter,
i djupa dramer skedar livvets halt
och dagligt gästar alla jordens kanter
med kabeltråden och sin tidningsspalt?

Jo! Sången skall ej dö, om ock den lider!
Den först skall slockna ut med denna jord.
Den lyste andarna i mörka tider
och ledde jämt framåt med siarord.
Den gaf — den ger idén ännu de vingar,
som aldrig lärdom, aldrig frasen bringar:
med rytmens muskler, bilders fjäderskrud
idén som lärkan far med vårars bud. —

Men prosan med den stelt korrekta minen
 var för idén allenast flygmaskinen,
 som tar från hjärta ej, men motor, glöd
 och lyfter till en tid och faller död.

Af sång så många ung-barm lågan föder,
 som än i ålderdomens aska glöder,
 som slår i kärlekskamp och ljusstrid ut
 och aldrig släcks, förr'n segern vinnas till slut.
 När dom du hörs vid månet stordåd falla:
 såg du väl då dess allra första källa?
 Det var en yngling i en stilla vrå,
 som hörde sångaren sin harpa slå . . .

Så vinner siarn många segerns lager,
 som aldrig grönskat i hans lefnads dager:
 och så skall framtidskransen viras skönt
 ännu, fast sångarn vandrar törnekrönt!

Så slå din harpa, hur än dagen dömer!
 I den likt Aslög nya tiden drömmer,
 och starkt den växa skall vid strängaslag.
 Och än skall bard i stridens fylking tåga,
 och från hans harpa, som från skyttens båga,
 skall strängen sända död och nederlag . . .

Min ärelystnad.

Jag skall ej vinna öfversättar-nåd,
min sång i främmadt ord ej se förvandling.
Stor sak! Jag nöjer mig med handling,
blott jag blir öfversatt i svänkska dåd!

Kransen på Fru Lenngrens graf.

Jag gick att lugnet finna
på Klara kyrkogård,
dit ilarne ej hinna
af nöjeshvirfveln hård;
där fjärran från palatsen
bland hundraåra hus
går öfver grifteplatsen
blott barnalekars sus.

Bland andra sångarstoder,
som svänska Pinden gaf,
stod den åt *Bettis* moder.
Jag fann fru Lenngrens graf.
Hur än från medaljongen
hon jagar trumpet sinn;
och sofforna och gången
till lek där bjödo in.

Dit sprang en yster skara,
 en tioårig hop,
 med blickar vårligt klara
 och drill i glada rop;
 ej modedockor fadda
 med barnakinden blek,
 nej, alla hemmastadda
 de voro där i lek.

Små fötter aldrig tage
 sig under rasten rast;
 de måste hoppa hage
 och flyga i ta-fast!
 Kring kullen barnadansen
 ett vårligt skimmer gaf:
 det var den vackra kransen
 omkring skaldinnans graf.

När sippan fram sig bryter
 och blå blir himlens sky,
 hvar vår sig också knyter
 den vackra kransen ny;
 och enkla barnasinet
 i dansens yra chor
 då firar åter minnet
 af *Bettis* hulda mor.

Vid ålderns snögräns.

I.

Gråa hår.

Du, som i lifvets styrka står,
i lockars rika svall!
Din hjässa sänk för gråa hår
med ålderns flingofall!
Hur ringa än den gamles lott,
han dock en krona fått. —

Den kronan, som bär silfrets glans
och ger den gamle frid,
den utan sorg och nöd ej vans
och togs ej utan strid;
och ungdomsglöd och mannakraft
till offer har den haft. —

Du stormar än på stridens ban,
 kanske vid stor salut. —
 Dig böj dock för hvar veteran,
 som där har kämpat ut!
 Du kanske mer medaljprydd står
 men han — har flere sår!

Den gamle står på fjällets kam
 och skådar vida kring.
 Han månet fjärran där förnam,
 när du såg ingenting. —
 Hans tanke där är närmre skyn
 och blidare hans syn.

Så glöm ej då, du yra tropp,
 som än i dal har fjäjd,
 att till de gamle blicka opp
 på fjällets lugna näjd!
 Vid deras väktarvarning dröj
 och dig i vördnad böj!

Då skall en fjällets friska fläkt
 till dina dälдер nå
 och större mod hos dig bli väckt
 och pulsen högre slå
 och lockig hjälm bli lagerprydd
 i silfverkronors skydd . . .

II.

Ve vanvörden!

Det fins på jorden mången helig ort,
som under stundens äflan glömmes fort.
Men ve dig, om du glömt för stridens flagga
ett rum med far och mor omkring din vägga!

Du djupt dig bockar för hvar man med gull,
med ärans lager och med ordens-lull. —
Men ve, om han för dig fått högre växa
än de, som lärde dig din första läxa!

Du framgång fått, och världen vet ditt namn,
och ärans fäst-hall öppnat dig sin famn. —
Men ve, om dem du glömt, som bästa ordet
dock fält för dig vid första nattvardsbordet!

Dig ve, som blygs för denna enkla mor,
hvars hela kunskap mest i psalmbok bor,
som, där med styfva leder hon sig rörer,
i dröm dig än till småbarnsskolan förer!

Dig ve, som blygs för denne arme far,
som silfver mer i hår än kassa har,
som, där i öde hem han går och vankar,
på arm dock än dig bär i sina tankar!

Och ve dig, som blef född i rikmans bo,
men unnar sträfsam far ej ålderns ro;
som räknar mynt, hvaraf hans kassa sväller,
men också gladt hvar hå, den gamle fäller!

Och sjufaldt ve åt denna nutidsslägt
i gossejacka och i backfisch-drägt,
som re'n om arf och hemgift lystet drömmer
och hemmes lycka efter guldvigt dömer;

ja, som ock skänka hörs den far förakt,
som ej fått nog af rikedom och makt;
ja, som den samvetsgranne far ock hånar,
att han med rykte ej en värld förvånar! . . .

När Himmelen sin lag till jorden bar,
den först bjöd dyrkan af all väsens Far.
Af hvad, som se'n vardt hvardagslifvet bjudet,
där främst i eld sågs flamma fjärde budet.

Och mildt det flamar som en glöd på härd
för den, som ger de gamla hedersgård;
men till ett straff förtärande det lågar
för den, som värnadsbudet trotsa vågar. —

Ja, sist för dig bestraffningstimman slår,
som skändat har föräldrars gråa hår!
När lockar grå din egen hjässa skyla,
kring dig skall svepa barns och barnbarns kyla. —

Och upp ur fädrens hög skall hämden stå
för att med skam ditt hvita äne slå.
Och du skall ända dina lefnadsskiften
med hjässan hänad till hvitmenta griften . . .

Min sångarlön.

Du lönar mig för sångarvärf,
om du ger nödens barn din skärf.
Si, myntens klang i fattig hand
må bli applåd för sångarbrand!

Kvalens sång.

Barmhärtighet för alla dem som lida!
Barmhärtighet från Himmel som från jord
för dem, som i förtviflans marter kvida,
som kvalda sucka efter tröstens ord!

Ej fins ett brott, som kärlek ej förläter.
Ej fins en nöd, som icke hjälpas kan.
Ej fins en ångst, hur bittert den ock gräter,
som ej medlidande dock öfvervann.

Hvad drifver då i hemska själfmordsstunder
de pinta arma mot en dyster död?
Hvad gör, att gatans stackare gå under
och värnlös ensling mister minsta stöd?

Ack, det är kärleken, som är förkolnad,
som slocknad är i lyckobarnens bröst.
Barmhärtigheten vorden är en vålnad,
som skrämmer med en kall och klanglös röst. —

Som en benrangelstomme utan hjärta
välgörenheten är i sitt system,
där utan kärlek man vill lindra smärta
och möta nöden lugn och högförnäm. —

Och utan vänligt ord i alldagslifvet,
man spar sitt hjärtas guld för egen krets;
man vet ju, hvad åt stiftelser är gifvet,
och med sig själf är innerligt tillfreds . . .

* * *

Barmhärtighet för alla dem som lida!
Ut, ut och söken efter nödens barn,
de alla, som i ångest händerna vrida,
och häjden dödssprång, sliten snarors garn!

Ut, ut barmhärtighetens alla kämpar
och tänden med er egen värmda barm
den eld, som alla kvalens lågor dämpar,
och väcken kärlek för hvar sjuk och arm!

Ut, ut att kärleken i världen sprida
med ord och handling, guld och pännans stål,
med svärd af fromhet, konst och vett att strida
och med barmhärtighet som högsta mål!

När då medlidandet blir makt i lifvet,
i allas hjärtan, så i dåd som ord,
då är ock lidandet ur världen drivvet
och skönsta segern vunnen på vår jord. —

Ringsteld.

Elden från ofvan Prometevs ej stal:
 den kan icke stjälas, blott skänkas!
 Den dånande föll öfver tusendetal;
 och än den hörs ljungande sänkas
 till bröst, som af osjälvisk trängtan sjöd,
 och flamman slår ut i hänförelsens glöd . .

Heliga stund, då ungdomens själ,
 då mandomens luttrade hjärta
 fann lefnadens fröjd och sin andes väl
 i lindring af lidandes smärta,
 fann änglarnas jublande sällhet matt
 mot glädjen att skingra andarnes natt!

Heliga stund, då trängtan tog form
 och tanken sig klädde i handling,
 då själen sig vigde till kamp och storm
 att strida för tidens förvandling,
 då offring, försakelse rustning var,
 som sken i hänförelsen gyllene klar!

En gnista ur Allfaders hjärta det är,
 som värmer i elden från ofvan;
 en aning om Ureldens dolda mystär
 där lyser i flammande gåfvan:
 se, fram ljunga lågande siareord,
 och kärleken famnar all nöd på vår jord. —

Elden från ofvan är kärlekens bud,
 den elden är renhetens lära,
 den fångar i formler ej världarnes Gud
 men tolkar med dygder Hans ära,
 den bringar till offer en lefnad all
 och glöder som varmast i döden kall.

Hvar hälst, där ett hjärta för nöden brann
 och redde de lidande lisa;
 hvar hälst, där en tanke sin seger vann
 att själar med sanning bespisa;
 hos tröstande präst och hos ödmjuk lärd:
 där äger ock elden från ofvan en härd.

Du, eld, är densamma i alla land,
 likt solen allena du lågar;
 och öfver allt folk vid din härliga brand
 sig hvälft samma tämpelhvalfsbågar.
 Som solljuset famnar all färg i sitt sköt,
 så skilda religioner i famnen du slöt. —

Så sänk dig, du heliga eld, till hvart folk!
Men glödga främst ynglingens sinne!
Där ungdom för Himmelens lära är tolk,
är jorden i Himlen halft inne. —
Blott du gått kring jorden ditt flammande lopp,
se'n gärna hon själf kan i flammor gå opp!

"Farfadern".

I bronsens häfd en saga står
 bland Humlegårdens trän:
 en pilt i livvets yra vår
 på ålderdomens knän.

En pilt, ännu i sömnen yr,
 som ej af trötthet vet,
 där han i drömmen ystert flyr
 till lekars härlighet. —

En gubbe, ack så still, så still,
 som blott af trötthet vet,
 där han i grubbleri far vill
 om allts fåfänglighet. —

Och likasom med tvång, fast mildt,
 den gamle i sitt fång
 ses hålla kvar sin yre pilt
 och stäffa drömmars gång.

Den sagan livvets saga är
om dröm och grubbleri.
Och som hans dröm var ren och skär,
blef pilten naket fri. —

När lustan skynket kring sig slår
att blifva dygden lik,
då ej det rena skändas får
af höljens minsta flik!

Se, denna kyska gossgestalt
en ohöljd spegel är
för hjärtans dolda dygdehalt
och hemliga begär.

Du, som vid denna bildens syn
en kindens glöd förnam!
Det var ej harmens färg på hyn,
den kom från — egen skam.

Vägen från krogen.

Novemberkväll sig sänkte mörk till kåk och koja ner.
 Och slut var dagens släp och slit för fattigmans
 kvarter.
 Blott godtköpsglöd gaf lyktan där likt glas med
 bränvinsdrägg;
 och grändens gång den drucknes var, som far från
 vägg till vägg.

»O, fader! Nu jag tar din hand, som jämt du förr
 tog min:
 din fot är trött, din blick är skum och sorgset är
 ditt sinn». — — —
 »Mitt barn! Min fot gått vilsen stig, min blick i villa
 brann;
 mitt sinn var fylt af ondt begär, när du på krog
 mig fann». — — —

»Dig, fader, stöd på skuldran min och hör, hur dit
jag kom!

Jo mor, hon nyss kamraten din, den styggen, talte om:
att han på krogen hvarje kväll mest dricka vill och
slås,
och att han aldrig unnar dig gå vägen hem till oss.

Då sprang jag tvärt på gatan ut, fast tår i ögat stod.
Jag ville hjälpa fader min, som var mot mig så god;
jag ville honom draga bort ifrån de ondas garn.
Så fann jag dig, och du stod upp och följde med
ditt barn» — — —

»Min pilt! Det är så mörkt i skyn. Ack, det är
syndens höst,
som sveper natten kring min själ och stormar i mitt
bröst» — — —

»Men, far! Du har så ofta sagt, att Gud i stor-
men bor.
Och om det stormar i din själ, är Gud ock där,
jag tror» — — —

»O, pilt! Min själ är härjad helt, och ingen dröm
är glad,
och all min kraft är trädets lik, som mistat hvarje
blad» — — —

»Men, far! Fast trädets härjadt syns, det ändock
kraftigt står;
och kommer vårsol blott igen, det ut i grönska
slår» — — —

»Mitt barn! Jag nu för gammal är för hopp om
vårens sol;
och själen skall stå ödelagd i år som förr i fjol» — —
»Men, far! Hur gammal jord än var, kom vår dock
jämt ur sky!
Och nog du vet, Guds godhet är hvar morgon åter
ny» — — —

»O, pilt! Hvert träd dock multnar sist och blom-
mar en gång slut.
Och själen af sin synd föröds, och se'n dess kraft
dör ut» — — —
»Ja, far! Ej höstens döda träd kan vår ge åter
skrud;
men hvad för sol omöjligt är, det möjligt är för —
Gud!» — — —

»Mitt barn, mitt barn! Det ljusnar till! ... Så vill
jag hoppas än.
Och bed du ömt för stackars far vår Far i himmelen!
Törhända så från rusets eld, från krogens afgrunds-
brand
i kväll jag blef för alltid ryckt af menlös barna-
hand» ...

Ett vänligt ord.

Bland lögn och kif, bland sveket på vår jord,
hvad kan betvinga som ett vänligt ord?
Det enkla ordet, som från hjärtat sprungit,
mer segerrikt än snillefrasen klungit!

I natt och kaos låg din själ försänkt,
och allt omkring blef bittert känt och tänkt:
då ljöd ett vänligt ord, ett Varde! klingar,
och allt till ljus och harmoni det bringar.

Ett ädelt bröst, som milda orden bär,
mer rikt än skrinet med dukater är;
och broderskänslans tal gör större hjälte
än kalla grin på läpp och svärd ur bälte.

Väl hatet snabbt och frodigt ännu groor;
men kärlek spirar bättre än du tror.
Som mangokärnans trollträd på minuter,
så fridens palm ur kärleksordet skjuter. —

Ett vänligt ord har klang för mer än gull,
och utan det blir gåfvan aldrig full.
Det är ett ljus, som räddar in i hamnen,
ett sesam-rop, som öppnar stora fannen.

Och aldrig än en bomb blef hopagjord
i styrka lik med blott ett vänligt ord!
Det är ett vapen emot förstadsfolken
och biter bättre än Luccheni-dolken!

I katolska tämplet.

In i katolikens kyrka,
där ju ock fins Himlens port,
gick jag att den Guden dyrka,
som ju bor på hvarje ort.

Och bland allt det glittret granna,
som här prydde Gudens hus,
såg jag frid på mången panna
och i blick förklaradt ljus.

Bland ceremonier tomma,
tomma som vid härskarhof,
steg från många hjärtan fromma
upp mot höjden ödmjukt lof.

Så i predikstolen trädde
patern upp, och där i ord
täxtetankarne han klädde
att dem tyda för sin hjord.

Täxten löd om barnets sinne:
hur man varda skall som barn,
så man en gång Himlen hinne
bortom allt det ondas garn.

»Jämt förnöjdt var barnet lilla
med hvad far, hvad mor det gaf,
kände icke världens villa
och dess flärd ej visste af.»

»Därför borde det oss mana,
att vi lystet aldrig må
efter äreställen spana,
men vår väg förnöjsamt gå.» —

Då jag rigtade mitt öga
hän mot korets altarkrans:
ty där satt prelaten höga
under ärehimmels glans.

Just vid tal om barnets sinne
och en ödmjuk efterföljd,
satt han där på årans tinne,
in i bispornaten höljd.

Ej som manande exempel
 sken hans vördiga person;
 nej, i själfva Herrens tämpel
 satt han på en högfärds-tron!

Satt han där som man af flården;
 liksom ej ett rike fans,
 som ej är af denna världen
 utan vanns med törnekrans. —

Då mitt ve jag ville skria,
 slunga mot slik kult mitt hot!
 Så Johannes, så Maria
 aldrig satt vid Mästarns fot . . .

* * *

Förbittrad i mitt sinne
 jag var som knappast förr,
 när jag vid slutad mässa
 gick ut mot tämplets dörr.

Vid vigda vatten-skålen
 jag stannar dock mitt lopp:
 en pilt mot den sig sträcker
 men räcker icke opp.

Jag vet knappt, hur det kom sig:
i trots af kyrkans kult
i fann jag pilten lyfter
till skålen likafullt. —

Och där den lilla handen
sitt fromma tecken gör.
— Men plötsligt mot min panna
den några droppar för . . .

Sitt tack han ville bringa
med hvad, som bäst han vet . . .
Och ned i vigda vattnet
då föll min tår så het.

Och bort mitt bittra sinne
med denna tåren rann.
Du lilla pilt! Din barntro
det var, som seger vann.

Jag såg nu blott det fromma
i ödmjuk bön och blick;
och ut likt katoliken
med hjärtetröst jag gick . . .

Åck, hur vi än må tvista,
om kyrkans sed och skrud,
är enfalds-tro det enda,
som gäller inför Gud!

Se, himlens ljus ej granskar
hvad glas, det genomgått,
ej målningarnas mönster:
det vill ha — fönster blott!

Flagellantens sånger.

(Forts. från »Kungsängsliljor»)

XI.

Eder ve, I skrymtare,
 i predikstols ormagrop!
 I, som åt betungade
 binden tunga bördor hop.
 Eder ve, I skrymtare!
 I, som sluten Himlen till!
 Hinder ha'n I blott att ge
 den, som dit in komma vill . . .

Längtar kvalomstormad själ
 att till Himlen styra hän,
 säger prästen strax: nå väl,
 styr till Schartaus karantän;
 dröj, dröj där ditt halfva lif,
 smittan kväf från syndens land,
 se'n dig varligt af begif
 med vårt sjökort i din hand!

Mins då blott din dop-vaccin,
 sorgsne vän, och fatta mod!
 Mins ditt första altarvin,
 serum af Försonarns blod!
 Bibeln tag till färdekort,
 bed dig fram på dina knän!
 Bibelns hulda bättringsort
 är ej dogmtros karantän.

Lotsar se'n i dussintal
 på din farkost äntra opp,
 bjuda hvar och en sitt val
 utaf kurs för färdens lopp.
 Hundrade och tusende
 känna de af grund och skär;
 och den ene ropar ve
 öfver hvad den andre lär.

Grip då, broder, sväng din dagg,
 öfver hela Schartaus här,
 öfver detta svarta plagg,
 som mer svart än natten är!
 Dig skall lotsa Anden god.
 Dig skall lysa Kristi namn.
 Framåt går det, fatta mod!
 Fram till hamn i Faderns famn!

XII.

Som ut sig vidgar kvinnans kved,
 när den har födsломöda,
 så gör »den trånga porten» med,
 när den sitt barn skall föda.
 Här nåden som naturen gör.
 Ej hinder Himlen stänger!
 Nej, förr den tar till accoucheur
 själf Satanans med tänger!

XIII.

Se hafren, man fäst framför hästen i skalten!
 Den lockar och eggjar som segerpalmen.
 Hur hästen än jaga och gnägga må,
 han kan dock ej fånga ett endaste strå;
 ty kärften flyr undan, ju mer han flyr,
 ju snabbare hän han mot målet styr.
 Den gåtan nog hästen bryr . . .
 Dock, hafremål är ej färdemål,
 men eggjar den trötte, att färden han tål.
 I alle, som jagen på Himlavägen!
 Er Himmel som kärfve i skalten I ägen;
 och afgrunden är liksom piskan på hud.
 Så lockar då Himlen i gyllene skrud,
 undan vikande,
 fromt besvikande . . .
 Den är blott ett medel, ett lifvande bud.
 Ja, Himlen är medlet, men målet — är Gud.

XIV.

Guds rike mig är
en präktig galär.
Sin vilja emot,
med knot och med hot,
den otrogne är
dock roddaren där.
Ja, fången i synd är galärslaf i band.
Men framåt går färden mot Himmelens strand:
ty skeppet — det styrs dock af Herrens hand.

XV.

Du längtar till din barndom hän . . .
O, sänk dig då på dina knän,
så blir du åter ju — den lille!
Om hjärtat se'n du sänka ville
för Gud i bön och barnslig tro,
så får du åter barnaro.

XVI.

Som vi se Himlens ljungeldsflamma,
förr'n örat molnets dåå förnam,
så Himlen ser vårt hjärtas låga,
förr'n tungans bönljud trängde fram.

XVII.

Min lager lägger jag vid Korsets fot,
och där för sångarhögmod gör jag bot.
O, att min sång så rent och djärft må tona,
att jag ock vinner segerns törnekrona!

XVIII.

Hur ofta, när min arm mot sky hof flammade pokal,
föll trötte andens hand så matt på Himmelens portal.
Och när på frasers stolta ström min tanke trotsigt
lopp,
bad hjärtat snyftande vid dörr'n: o, Far, låt opp, låt
opp!

XIX.

O, hade jag allmakten i min hand,
jag löste hvar fånge ur syndens band,
till intet jag sönderref lustarnes snara,
till intet, till intet blef afgrundens skara!

Och hade jag kärleken i min barm,
dess låga slog fram omotståndeligt varm,
till intet försmalt den hvar trotsande vilja,
till intet blef allt, som från Gud kunde skilja!

Jag blefve ej nöjd, om bland hundrade bröst
dock nio och nittio lyddè min röst:
ur självaste ulfven jag droge då fram'et
och läkte det rifna, det hundrade lammet!

XX.

Hädiskt stormade mitt hjärta,
som sin vanmakt känna lärt,
och förtviflans hela smärta
nästan allt dess hopp förtärt.
»Söka, söka — och blott finna
kvalens väg till afgrundsdjup!
Trängta, trängta — och blott hinna
närmare Gehännas stup!»

»O, hvi följde jag väl rösten,
som mig drog till Bibelns bok?
När jag där vill gripa trösten,
jämt dess bud omkull mig vrok;
hvarje nåd hörs där befalla
dygd åt vanmakt, än så klen;
och Den Mildaste af alla
ropar där: var ren, var ren!»

»O, hvi gafs en lag för gudar
 åt ett gudlöst kött och blod?
 O, hvi skaptes jordeskrudar
 af en jord, som ej var god?
 Korsets hjälte, fast den störste
 ibland hjältar, jorden såg,
 dräpte aldrig mörkrets förste,
 ej hans makt i mänskohåg!»

Och jag Satanas välsignar,
 och jag bannar Herrens namn.
 Ned vid namnlöst kval jag dignar.
 Bibeln faller ur min famn,
 ur mitt sinne Nazarenen.
 Dvalan slår min själ med makt,
 där, likt Jakob emot stenen,
 hufvet jag mot Biblen lagt . . .

Men si då! I drömmar blida
 låter Bibelns famn sig opp.
 I Esaie bok den sida
 ser jag, som var Fädrens hopp;
 ser, likt ljuf oas vid slutet
 utaf dystert ökenstråk,
 ett, af ymnig gråt begjutet,
 ett af Fädren vattnadtt språk.*

---

* Es. 40: 31.

»De, som vänta efter Herran,
ny en kraft de skola få,
att, som örnar högt mot tjärran,
de till Himlen fara må;
löpa, och dock ej uppgifvas,
skola de i Herrans bud;
vandra, och mot trötthet lifvas,
vandra fram och finna Gud!»

Aftonhymn.

Se, Himlen bjuder oss stora famnen
i aftonrodnadens rika glans.
Och Gud oss kallar med ömma namnen
från barnadar, då vi voro Hans.

Jag kommer, Fader, jag kan ej bida!
Hos Dig allena får själen ro.
Jag åter vandra vill vid Din sida
med hjärtat vingadt af barnatro.

Din hand mig skall genom natten leda,
att trygg jag gångar mitt vandringslopp.
Din röst mig skall ifrån ångest freda,
tills Himlaportarna springa opp.

Då skall en morgonens rodnad bräcka
som äreport till Ditt Fadershus,
och Fadersfamnen Du skall mig sträcka
vid evigt svallande andeljus.

Julebordet.

Väl tindra tusen sinom tusen
hvar kväll de klara himlaljusen;
men julens stjärna blott är en,
och ingen ann' har hennes sken.

Och fröjder i millioner skimra
och kring all världen konstfullt glimra;
men ingen fröjd är ännu spord
lik glädjen från ett julebord.

Med gyllne mynt och stora tankar
hvar jul som tiggarn dock jag vankar;
och smulan jag till godo höll,
som från min barndoms fröjdbord föll.

Min ungdom som Vesuven brunnit,
och som en lava åren runnit:
de heta vågor väjde ej
att sköfla barnafriids Pompej.

Men fram jag gräfver dess ruiner
hvar gång, när julestjärnan skiner.
På hus och tämpel då jag stött;
men folket, folket — det var dödt . . .

Jag återsett se'n tider flydda
mång' skonad liten leksaks-hyddda;
men där förbi drog mer ej ström
af barnatro och barnadröm.

Och kyrkan med sin blåa tinne
och enfaldstankarne därinne,
med julgransljus till fönstersol
och ängelen på predikstol:

den var så tyst, och flydd var sången
och öde bänkarne och gången;
den var så tom, den var så tom,
min barnahimmels helgedom. —

Hvart ha'n I flytt, I sälla släkter,
I barn från lifvets morgonväcker?
O, kommen vid min ängslans röst
och reden jul i härjadt bröst!

Jag söker eder, drömmar flydda,
på gästning i en nödens hydda.
Vid varma tack från hulpen arm
kanske I hitten till min barm?

Kanske bland gatans små förströdde
jag finna skall den Gudafödde?
Och pilt, jag frälst ur brottets garn,
kanske mig för till Krubbans Barn?

När fröjd åt fattigbo jag räcker,
min jul-stads folk till lif jag väcker,
där hvarje hus blir åter bo
för barnadröm och barnatro.

Min ofrid all är då förgången.
Och åter hör jag susa sången
om Gudi ära, frid på jord,
i tämplet från mitt julebord . . .

Offersången.

Det fins en makt, som går i Skaparns spår,
och gör det raka skeft och vrångt det rätta,
som kring det fria sina bojor slår
och vill det bundna ifrån banden lätta;
som efterhärmar Gudens egen röst
och vill med svek och sken all världen villa
och ljuger friden in i trotsigt bröst
och vill med ruset andetörsten stilla.
En gång ock detta onda ord vardt kött
och mandom tog i yre Bacchos-guden,
med tankens hvalf i törnfritt rosenrödt
och vinlöfsgördel blott som skönhetskruden.
Och drufvans milda saft demonen tog,
och se'n däri sin egen glöd han hælde.
Han ruset redde och i bägarn slog,
och så på jorden tryggade sitt välde.
Han gjorde känslan öm och tanken glad,
där dock ej godhet brann, ej tro var ljuset;
och själen drömde sig mot skyn åstad,
midt under det den rötter sköt i gruset.

En lögn-olymp, ett villans paradiset
han hägra lät som Himmelen och Eden.
Och blicken töcknades på grånad vis,
och ungdom drog i jubel vilsna leden.
I glam och glans drog Bacchos-tåget fram
och sken af sällhet öfver jorden spridde.
Dess spira, rosenlindad rankas stam,
med själfva Jofurs viggjar trotsigt stridde . . .

Det var i släktets unga, starka år,
då blodet än betvang fördärfvets safter,
då lifvet själf än läkte hjärtetsår
och aldrig bräcktes helt af dolska krafter.
Se'n dess ha sekler genom lifvet flytt
och lagrat laster af i mänskoblodet:
i ständig eld dess första glöd sig bytt,
och slocknat har det första, glada modet.
Och bægargiftet från Helleners land,
det har demonen nu bryggt sjufaldt värre.
Där nu hans rusvåg får en mun till strand,
blir själf han hjärtats gäst och snart dess herre.
All trotsig skönhetsglans nu bleknat af.
Han nu har makt förutan Bacchos-glitter.
Sitt blod i rusets sakrament han gaf
och själf på mörkrets tron som Satan sitter.
Och nu, af ingen sken-olymp förledd,
i dyster vandring är hans skara sedd.

Se detta Bacchos-tåg, hvars thyrsos är
 en rånarpåk, beprydd med blodstänk röda;
 där aldrig locken några rosor bär,
 men nedom pannan desto flere glöda.
 I nödens trasa och i solkad lyx
 ses tåget stappla fram, som tyngdt af boja.
 Och från palatset med den rike rycks
 ock idog dagakarlar från fridsäll koja.
 I blicken vansinnet, förtviflan står.
 I hjärnan fram den vilda jagten stormar.
 Och pulsen het af djurisk lusta slår.
 Och munnen sig till djäflaläten formar.
 Här vandra samman alla jordens brott
 och last och fattigdom och kval och plåga.
 Här man och kvinna fått en lika lott,
 och själfva barnen med i ledet tåga.
 Hvert hälst det hemska tåget slingrar hän,
 där stiger suck och falla tårar strida:
 förtviflad moder böjer sina knän,
 utarmad maka händerna ses vrida.
 Det är ett dygdernas begrafningståg,
 som länkar lekplan hopa med Gehänna;
 som sist skall gripa den, i vaggan låg,
 och med sin ruseld kropp och själ förbränna.

* * *

Se där vårt svänska folk! Ej mer det går,
 nej raglar, raglar fram i fädrens spår!
 Och snart det slaget ligger af sin näktar
 och efter Samaritens hjälp försmäktar.

Förbi går prästen med en ömkans min.
 Han själf ej mista vill sitt högtidsvin.
 Dock hur hans Herre förr i Kana handlat,
 Han skulle nu till vatten vin förvandlat. —
 Förbi går också poesins Levit.
 Med konstnårsöga ser han flyktigt dit.
 Om ruset folkets fot på fall ock bringar:
 stor sak — när det hans värfsot dock bevingar!

Fins då ej räddning? Fins då intet hopp,
 att en barmhärtig Samarit står opp?
 Han heter Ungdom, och blott han kan frälsa.
 Men skall han komma och ge folket hälsa?
 Hvar fins en ungdomsglöd så stark och ren,
 att den slår ut i offerlågors sken
 och helt förtär all själfvisk sinnesyra
 och tänder lust att ut till räddning styra?
 Med offer vinner anden blott sitt mål!
 Och segerrikt förr flammad bål vid bål.
 Men slut är kraften, som martyrer väckte.
 Och jorden kräfver än ett offerslägte. —
 Så kom då, ungdom! Här du offra skall
 just det, som ungdomsmodet blir till fall:
 att du ej ock en gång må slagen ligga
 och själf i kval den starkes bistånd tigga.
 Ej glädjen något hem i drufvan haft.
 Den bor blott i din egen röda saft!
 I rankans vridning drinkars kval du spårar,
 och klasen varslar om eländets tårar. —

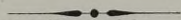
Det är ej någon kamp för ideal
att höja tomma tal och fylld pokal.
Och kan du väl för ädel drycken kalla,
som för millioner blir till bitter galla?
Nej, ungdom! Slå din bägare i kras
och drag den fallne från hans afgrundsglas!
I bandet blåa, fast du hån får skörda,
du kan dock bära svaga bröders börda. —
När af hänförelse din kind blir röd,
då bär den bättre dagars morgonglöd;
och när den unges kind så härligt glödgas,
af blygsel rodna då den gamle nödgas!
Den sista droppen då af rusets flod
skall tappas ut ur gamla Sveriges blod
och nyfödt land med andens Karoliner
stå fram på Satansväldet i ruiner . . .

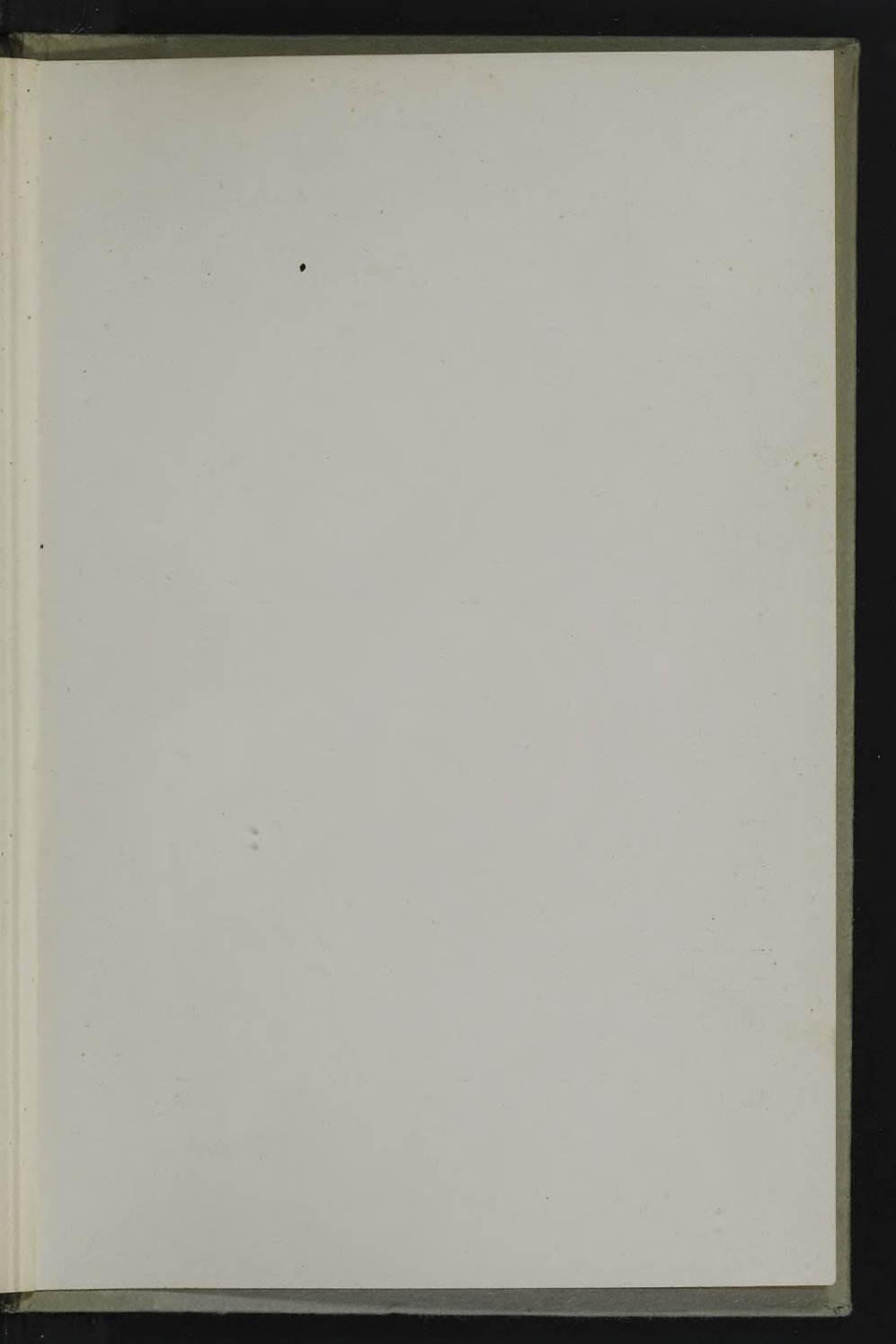

INNEHÅLL.

	Sid.
Sångens källa	3
Puckel och vingar	5
Hvem?	9
Den fattige rike	11
Brinnande barmhärtighet	14
Den fattiges nattvard	18
Katolikens amulett	23
Frälsningshären	26
Biskopskorset	28
Dogmen	30
»Själarnes biskop»	31
Kristus på kyrkomötet	32
Den första barfotingen	35
Midsommarsång	37
Högsommar	39
Höstvisa	41
Stålskofart	43
För fattigmannens koja	46
Barnarof	48
Värväntan	51
På Klara kyrkogård	53
Norrström	55
Åskväder	57
Sjöormen	59
Bismarck	61
Svenskhet	63
När herrarne svarade folket	67
Röda fanor	69

	Sid.
Slummen	72
Per Wieselgrens minne	74
Svenska sångarlotten	76
Min ärelystnad	79
Kransen på Fru Lenngrens graf	80
Vid ålderns snögräns	82
Min sångarlön	87
Kvalens sång	88
Pingsteld	91
»Farfadern»	94
Vägen från krogen	96
Eit vänligt ord	99
I katolska tämplet	101
Flagellantens sånger	106
Aftonhymn	114
Julebordet	115
Offersången	118

At *Harald Jacobson* har förut utkommit:

Kungsängsliljor. Dikter. Kr. 2: 50.

Ur prässens omdömen:

Är denne sångare ännu ung, så har han rika utvecklingsmöjligheter.
C. D. W. (Vårt Land.)

— — — — — Ty där finnas dikter, som bära det äkta svänska sångardraget, vemodets humor. — Där sticker verkligt diktarens »läjonklo» här och där fram.
V. Lm. (Fyris).

Dikterna »Vid den fallnas graf, Det nya Jerusalem» m. fl. vittna om, att djupa, allvarliga känslor finnas hos denne, vi förmoda unge, och som vi se, rikt begåfvade diktare.
Vestgöta Korrespondenten.

— — — — — Men detta lämnadt ur räkningen, är Harald Jacobsons debut mycket lofvande. Det är fart i värser och musikalisk rytmi i tonen. Där fins kärlek till vår historias minnen — ett beaktansvärdt drag hos en modern skald — där fins ett fint natursinne.
Örebro Tidning.

— — — — — I denna diktsamling visar Harald Jacobson sig ega en icke vanlig diktarebegåfning, med godt herravälde öfver formen, kraft och lif i skildringen och som oftast tankedigert innehåll i sina dikter.
Gefte-Posten.

— — — — — Det skaldehjärta kan klappa både varmt och äkta, som ur sitt djup kan sjunga ut så rena toner som »På knä för mor», så ädel sång som »Det nya Jerusalem».
Göteborgs Aftonblad.

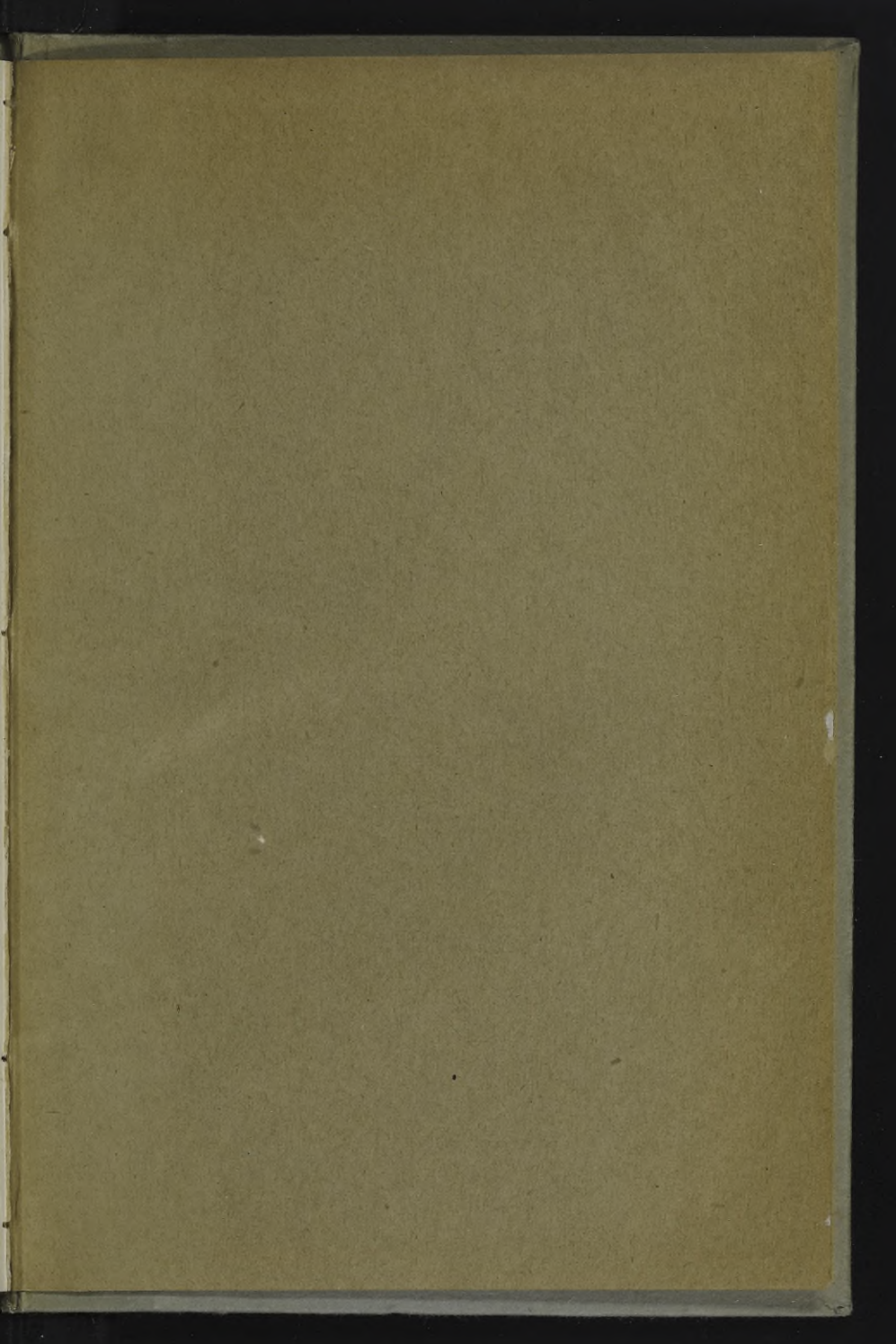
— — — — — Nej, läs blott dessa mäktiga alexandriner — — — och du skall finna, att den uppsluppne värsmakaren från fordom har fått något af en ny Lidner i diktionsens glans och i fantasiens svindlande flykt. — — — — Ja, Sverige har i Harald Jacobson fått en skald, som, om någon, bör vara den rätte att taga upp den fallna traditionen från vår diktningens stora tid.
Nordisk Revy.

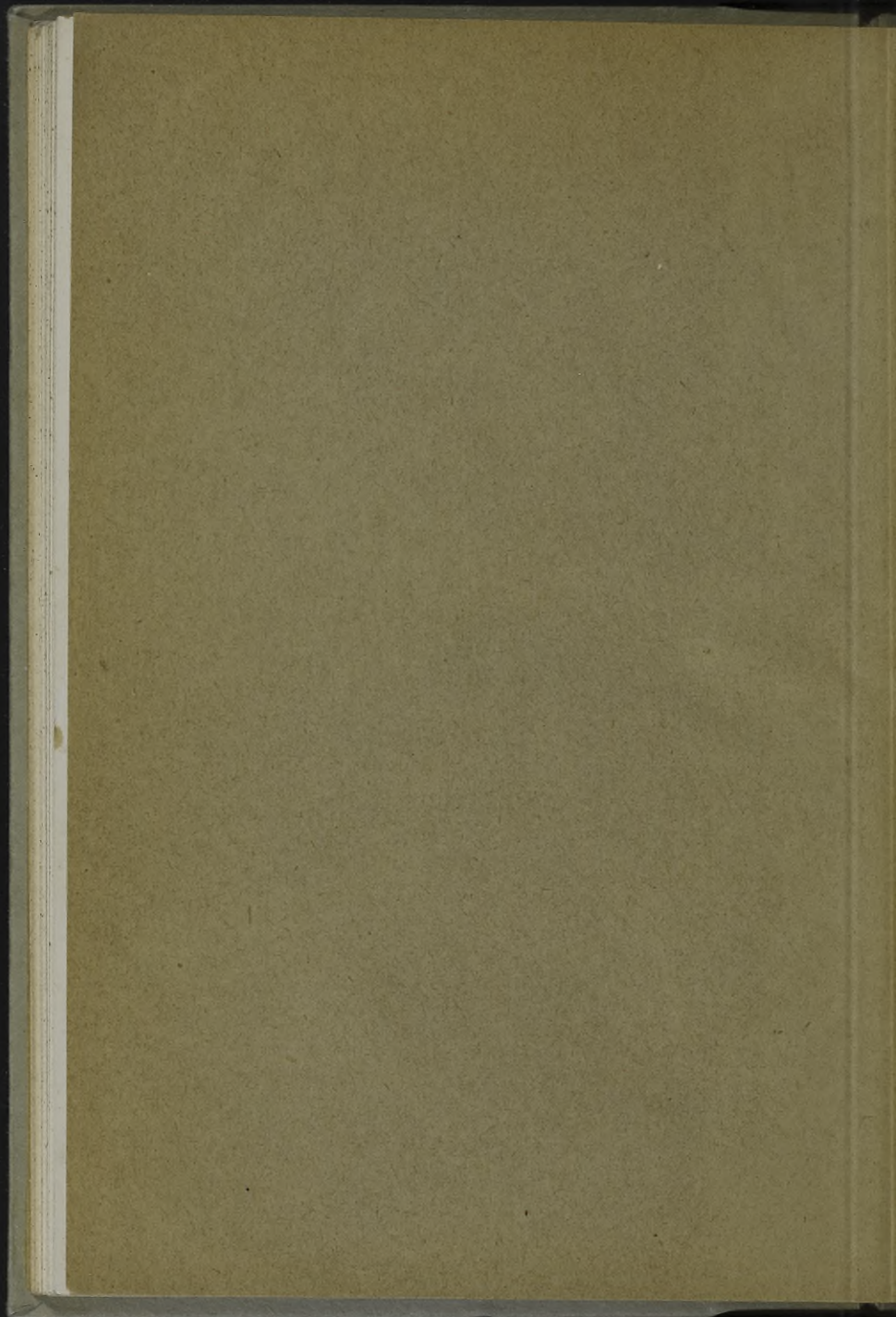
— — — — — hvilka ibland erinra om Lucidor och Lidner, den förre genom den religiösa lidelsens kraft, den senare genom språkets åt det sublimes sträfvande värtalighet. — — — — Det förefaller, som man här hade att göra med en verklig skald, som icke så utan vidare bör förbises eller ställas bland de många alltför underordnade.
Gustaf Fröding (U. N. T.).

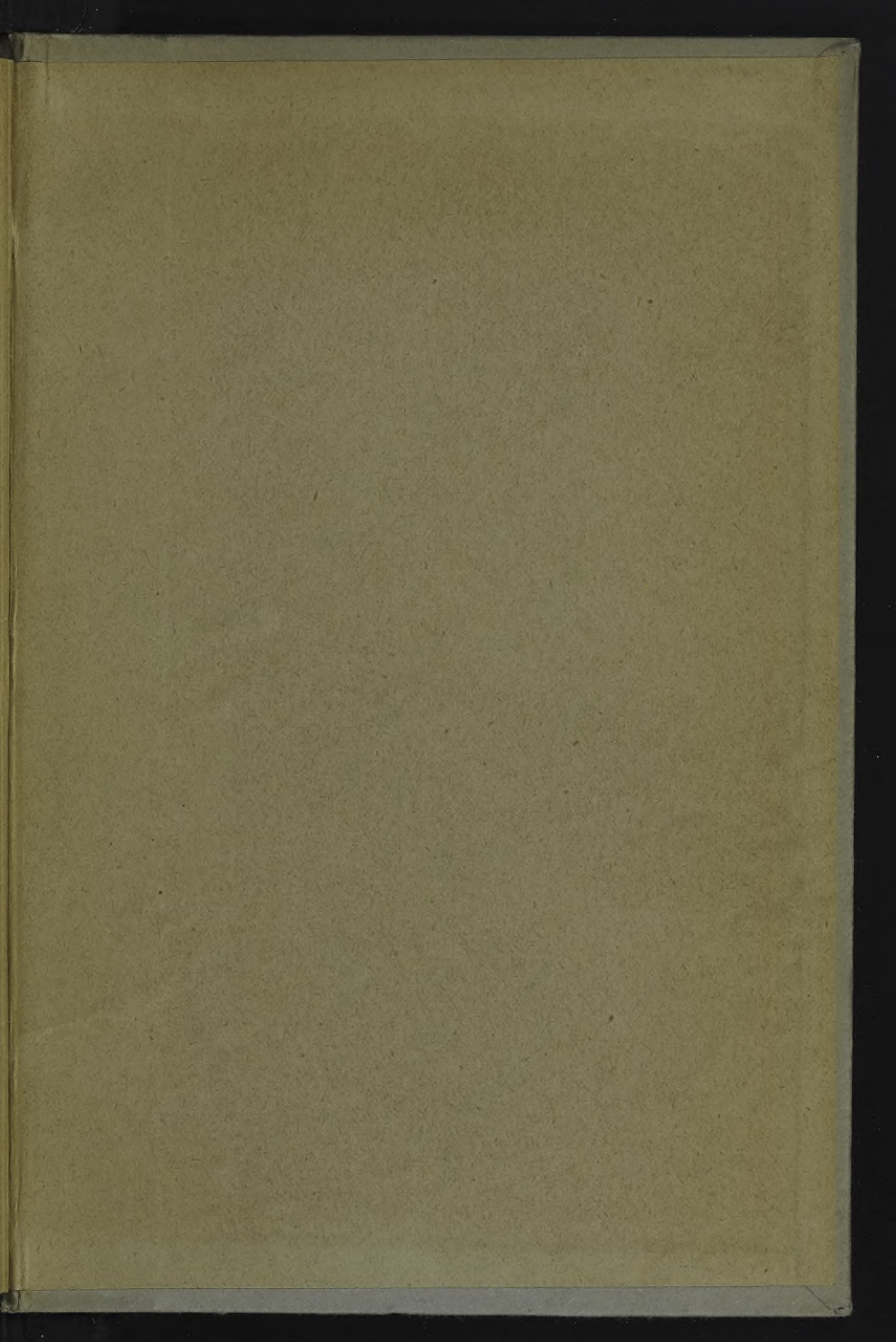
— — — — — Det fins ansatser hos hr Jacobson, som tyda på att han hör till de få utvalda, och vi önska honom: välkommen åter!

H—n L. (Svenska Dagbladet).

Pris: 2 kronor.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

401004852